

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΜΙΚΡΩΝ & ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Α' Εξάμηνο 2026

No 33

Αθήνα
Αύγουστος 2026

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ
ΜΙΚΡΩΝ & ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Α' Εξάμηνο 2026

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων

Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας

Αριστοτέλους 46, 104 33 Αθήνα

Τηλ: 210 8846852

Email: info@imegsevee.gr

www.imegsevee.gr

Τίτλος: «Εξαμηνιαίο Δελτίο Οικονομικού Κλίματος μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων Α' εξάμηνο 2026»

Τύπος δημοσίευσης: Έρευνες οικονομικού κλίματος ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Χρονολογία δημοσίευσης: Αύγουστος 2026

Συγγραφείς: Απόστολος Μπόκας, Γιώργος Θανόπουλος

Σχεδιασμός – Σελιδοποίηση: Γιάννης Μισεντζής

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ (σε συνεργασία με την MARC ΑΕ) (2026), «Εξαμηνιαίο Δελτίο Οικονομικού Κλίματος μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων Α' εξάμηνο 2026», Έρευνες οικονομικού κλίματος ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, σσ. 52

Η παρούσα έρευνα υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Ανάπτυξη μηχανισμών και εφαρμογή δράσεων στήριξης της προσαρμοστικότητας και της ανθεκτικότητας των ΜΜΕ και του ανθρώπινου δυναμικού τους» με κωδικό ΟΠΣ 6003486. Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα μέσω του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027».

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
2021 – 2027
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Έρευνα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

**Εξαμηνιαία αποτύπωση οικονομικού κλίματος
στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις
(0-49 άτομα προσωπικό οι οποίες αποτελούν
το 99,6% των ελληνικών επιχειρήσεων)**

Έρευνα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Εξαμηνιαίο δελτίο οικονομικού κλίματος μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (Α' εξάμηνο 2026)

ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων **υποχώρησε** κατά **2,7** μονάδες το Α εξάμηνο του 2026 και διαμορφώθηκε στις **56,5** μονάδες.

Το πρόβλημα ρευστότητας των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων παραμένει.

Το **21,8%** των επιχειρήσεων έχει **μηδενικά** ρευστά διαθέσιμα.

Το **22,9%** των επιχειρήσεων έχει ρευστά διαθέσιμα το πολύ για **1 μήνα**

ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ – ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Το **12,3%** των επιχειρήσεων δήλωσε **αύξηση** προσωπικού το πρώτο εξάμηνο του 2026 έναντι **6,5%** που δήλωσε **μείωση**.

Το **10,4%** δήλωσε ότι **θα αυξήσει** το προσωπικό του το δεύτερο εξάμηνο του 2026 έναντι **7,7%** που **θα το μειώσει**.

Σε σύγκριση με το 2025 το **73,3%** των επιχειρήσεων πληρώνει **πιο ακριβά** την **ηλεκτρική ενέργεια**, το **73,2%** τα **καύσιμα** και το **77,5%** τις **πρώτες ύλες/προμήθειες**.

Η **μεσοσταθμική αύξηση** υπολογίστηκε στο **26,0 %** για την **ηλεκτρική ενέργεια**, στο **27,8%** για τα **καύσιμα** και στο **24,8%** για τις **πρώτες ύλες/προμήθειες**.

ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΤΙΜΕΣ ΑΓΑΘΩΝ/ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Το **40,3%** των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων δήλωσε ότι **αύξησε τις τιμές** του το Α εξάμηνο του 2026. Το ποσοστό αυτό, αν αυξημένο σε σχέση με προηγούμενο εξάμηνο κατά 12 περίπου ποσοστιαίες μονάδες.

Για το Β εξάμηνο του 2026 το 27,2% δήλωσε ότι θα αυξήσει τις τιμές του.

Το **11,9%** έχει **1 ληξιπρόθεσμη οφειλή** προς το Δημόσιο ή τους Ιδιώτες.

Το **5,7%** έχει **2 ληξιπρόθεσμες οφειλές**.

Το **13,3%** έχει **3 ή και περισσότερες ληξιπρόθεσμες οφειλές**.

Για το **46,1%** των επιχειρήσεων με οφειλές, το ύψος των χρεών **δεν υπερβαίνει τις 10.000 €**

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΟΦΕΙΛΕΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

Το **81,1%** των επιχειρήσεων χαρακτηρίζουν τα μέχρι σήμερα κυβερνητικά μέτρα για την αντιμετώπιση της ακρίβειας **ανεπαρκή ή μάλλον ανεπαρκή**

Το **54,3%** των επιχειρήσεων εκτιμά ότι ενδεχόμενη **μείωση συντελεστών ΦΠΑ** θα επέφερε **μειώσεις τιμών αγαθών ή υπηρεσιών**.

Το **23,4%** των επιχειρήσεων εκτιμά ότι μια **μείωση του ΦΠΑ** θα **συγκρατούσε τις τιμές**

Αντίθετα μόλις το **16%** εκτιμά ότι ενδεχόμενη **μείωση των συντελεστών ΦΠΑ** δεν θα είχε **καμία επίδραση στις τιμές των αγαθών και των υπηρεσιών**

ΜΕΙΩΣΗ ΦΠΑ

ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

Μόλις το **6%** των πολύ μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων **έλαβε δάνειο** από το Ταμείο Ανάκαμψης, ενώ ένα πρόσθετο **2,9%** αιτήθηκε δάνειο αλλά η αίτησή του **απορρίφθηκε**.

Η παρούσα έρευνα είναι η δεύτερη για το 2026 που διεξάγει το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ σε εξαμηνιαία βάση από τον Μάιο του 2009¹. Οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις διενεργήθηκαν από την εταιρεία MARC AE σε πανελλαδικό δείγμα 1.036 μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (0-49 άτομα προσωπικό), μεταξύ 13-27 Ιουλίου του 2026.

Η έρευνα καταγράφει ήπια υποχώρηση του οικονομικού κλίματος στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις το Α' εξάμηνο του 2026, με τον σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 56,5 μονάδες από 59,2 το προηγούμενο εξάμηνο. Η μεταβολή αυτή εντάσσεται σε σημαντικό βαθμό στη διαχρονική εποχικότητα των πρώτων εξαμήνων, τα οποία υστερούν συστηματικά έναντι των δεύτερων λόγω της επίδρασης της τουριστικής περιόδου. Σε σύγκριση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2025, οπότε ο δείκτης είχε υποχωρήσει στις 47,2 μονάδες, η εικόνα εμφανίζεται σαφώς βελτιωμένη κατά 9,3 μονάδες, αποτελώντας την υψηλότερη επίδοση πρώτου εξαμήνου από το 2023. Παράλληλα, ο Δείκτης Προσδοκιών παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητος στις 58,7 μονάδες από 58,3, επιβεβαιώνοντας ένα κλίμα συγκρατημένης αναμονής παρά ουσιαστικής ανάκαμψης. Συνολικά, οι δύο δείκτες σκιαγραφούν ένα περιβάλλον στο οποίο οι πιέσεις υποχωρούν χωρίς να αίρονται, με τις επιχειρήσεις να παραμένουν εκτεθειμένες στο υψηλό λειτουργικό κόστος, τη στενότητα ρευστότητας και την υποτονική ζήτηση.

Πέρα από την πορεία των δεικτών οικονομικού κλίματος και προσδοκιών, η ανάλυση των επιμέρους μεγεθών καταδεικνύει ένα σύνθετο πλέγμα πιέσεων που εξακολουθεί να διαμορφώνει το επιχειρηματικό περιβάλλον για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Το λειτουργικό κόστος παραμένει ο κυριότερος επιβαρυντικός παράγοντας, καθώς σε σύγκριση με το 2025 το 73,3% των επιχειρήσεων πληρώνει ακριβότερα την ηλεκτρική ενέργεια, το 73,2% τα καύσιμα και το 77,5% τις πρώτες ύλες και προμήθειες που έχει ανάγκη, με τις μεσοσταθμικές αυξήσεις να προσδιορίζονται στο 26,03%, στο 27,75% και στο 24,75% αντίστοιχα. Η επιβάρυνση αυτή μετακυλίεται εν μέρει στις τιμές, καθώς το 40,3% των επιχειρήσεων προχώρησε σε ανατιμήσεις έναντι μόλις του 7,2% που μείωσε τιμές, ανατρέποντας τη σταδιακή αποκλιμάκωση των διαδοχικών ανατιμήσεων των προηγούμενων πέντε εξαμήνων.

Η ρευστότητα συνεχίζει να αποτελεί κρίσιμο παράγοντα αβεβαιότητας, καθώς το 48% των επιχειρήσεων δήλωσε περαιτέρω μείωση, έναντι μόλις του 16,4% που κατέγραψε βελτίωση.

¹ Οι εξαμηνιαίες έρευνες του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ έχουν ως βασικό στόχο την αποτύπωση του οικονομικού κλίματος στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, στους κλάδους της μεταποίησης, του εμπορίου και των υπηρεσιών, που αποτελούν το 99,6% των επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Τα ευρήματα της έρευνας μπορούν να συγκριθούν με τα αντίστοιχα των προηγούμενων ερευνών (Μάιος 2009 – Φεβρουάριος 2026). Οι έρευνες αυτές αποτελούν το μοναδικό εργαλείο, σε πανελλαδικό επίπεδο, για την καταγραφή της κατάστασης και της πορείας του μεγαλύτερου τμήματος της πραγματικής οικονομίας στην Ελλάδα. Τα πρωτογενή δεδομένα των ερευνών χρησιμοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Βιοτεχνικών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (SMEunited) για την κατασκευή των δεικτών ευρωπαϊκού οικονομικού κλίματος και είναι συγκρίσιμα με τα στοιχεία άλλων χωρών της ΕΕ.

Η έλλειψη ρευστότητας έχει αποκτήσει πλέον χαρακτηριστικά παγιωμένου προβλήματος για την επιχειρηματική δραστηριότητα από το 2023 και εξής, χωρίς να εντοπίζονται ουσιαστικές τάσεις προσπέλασής του. Ελαφρώς βελτιωμένη, χωρίς ωστόσο να είναι καθησυχαστική, εμφανίζεται η εικόνα των ταμειακών διαθεσίμων, καθώς για δεύτερο διαδοχικό εξάμηνο από το 2022 και εξής το ποσοστό των επιχειρήσεων που διαθέτουν ταμειακά αποθέματα το πολύ για έναν μήνα υπολείπεται του 50%. Η στενότητα αυτή διαπερνά οριζόντια το σύνολο των κλάδων δραστηριότητας, με ιδιαίτερη ένταση όμως στην εστίαση και το εμπόριο, γεγονός που εγείρει ανησυχίες λόγω της βαρύτητας των δύο κλάδων στην προσφορά θέσεων εργασίας.

Η υποτονική εγχώρια ζήτηση παραμένει καθοριστική για την πορεία της δραστηριότητας, καθώς το 41,1% των επιχειρήσεων διαπίστωσε κάμψη της ζήτησης έναντι του 22,8% που κατέγραψε αύξηση, ενώ αντίστοιχα το 41,9% περιόρισε τις παραγγελίες του προς τους προμηθευτές έναντι του 19,9% που τις αύξησε. Η συμπίεση αυτή αποτυπώνεται και στα αποτελέσματα χρήσης, καθώς λιγότερες από έξι στις δέκα επιχειρήσεις (58,7%) ολοκλήρωσαν το 2025 καταγράφοντας κερδοφορία, ενώ το 18,5% κατέγραψε ζημιές και το 16,9% μηδενικό ταμειακό αποτέλεσμα.

Ωστόσο, σε ορισμένους τομείς διαπιστώνονται θετικές ενδείξεις. Η απασχόληση επιδεικνύει ανθεκτικότητα, με οκτώ στις δέκα επιχειρήσεις (81,1%) να διατηρούν σταθερό τον αριθμό των εργαζομένων τους και με θετικό ισοζύγιο ανάμεσα σε όσες αύξησαν (12,3%) και σε όσες μείωσαν (6,5%) το προσωπικό τους. Στον αντίποδα, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές κινούνται σταθερά ανοδικά, καθώς περισσότερες από τρεις στις δέκα επιχειρήσεις (30,9%) εμφανίζουν μία ή περισσότερες καθυστερημένες υποχρεώσεις και το 13,3% συσσωρεύει τρεις ή περισσότερες, γεγονός που φανερώνει ότι οι βελτιώσεις αυτές παραμένουν εύθραυστες.

Οι ερωτήσεις συγκυρίας της τρέχουσας έρευνας φωτίζουν τη στάση των επιχειρήσεων απέναντι στις ασκούμενες πολιτικές. Οκτώ στις δέκα επιχειρήσεις (81,1%) κρίνουν ανεπαρκή ή μάλλον ανεπαρκή τα μέχρι σήμερα κυβερνητικά μέτρα για την αντιμετώπιση της ακρίβειας, έναντι μόλις του 6,5% που τα θεωρεί επαρκή ή μάλλον επαρκή, με την αρνητική αυτή αξιολόγηση να είναι καθολική, χωρίς ουσιαστικές διαφοροποιήσεις ανά μέγεθος, κλάδο ή γεωγραφική έδρα. Ως προς την ενδεχόμενη μείωση των συντελεστών ΦΠΑ, περισσότερες από μία στις δύο επιχειρήσεις (54,3%) εκτιμούν ότι το μέτρο θα οδηγούσε σε μειώσεις τιμών και ένα επιπλέον 23,4% ότι θα συνέβαλλε στη συγκράτησή τους στα σημερινά επίπεδα, ενώ το 16% δεν αναμένει καμία επίδραση. Τέλος, η αποτίμηση του Ταμείου Ανάκαμψης είναι αποκαλυπτική για τη σχέση των μικρών επιχειρήσεων με τα αναπτυξιακά εργαλεία. Μόλις το 6% επωφελήθηκε από το σκέλος των επενδυτικών δανείων και ένα πρόσθετο 2,9% είδε την αίτησή του να απορρίπτεται, ενώ από το 89,4% που ούτε αιτήθηκε ούτε έλαβε δάνειο, το 15,1% επικαλείται αδυναμία κάλυψης των τραπεζικών κριτηρίων, το 14,5% έλλειψη ενημέρωσης και το 7,5% το κόστος και τη γραφειοκρατία κατάρτισης επενδυτικού φακέλου.

Συνολικά, τα παραπάνω στοιχεία σκιαγραφούν ένα επιχειρηματικό τοπίο που σταθεροποιείται σε χαμηλά επίπεδα, χωρίς όμως να ανακάμπτει ουσιαστικά. Τα θετικά σημάδια λειτουργούν περισσότερο ως ενδείξεις ανθεκτικότητας παρά ως μεταβολή των υποκείμενων τάσεων, ενώ η επιμονή του υψηλού λειτουργικού κόστους, η συσσώρευση οφειλών και η

περιορισμένη πρόσβαση σε αναπτυξιακούς πόρους διατηρούν αυξημένους τους κινδύνους για τη βιωσιμότητα σημαντικού τμήματος του παραγωγικού ιστού της χώρας. Η εικόνα που προκύπτει από τις ερωτήσεις συγκυρίας ενισχύει τη διαπίστωση ότι το κρίσιμο ζητούμενο δεν είναι μόνο το ύψος των διαθέσιμων πόρων και μέτρων, αλλά και ο σχεδιασμός τους κατά τρόπο που να ενεργοποιεί πραγματικά το 99% του επιχειρηματικού κόσμου της χώρας.

Τα σημαντικότερα ευρήματα της εξαμηνιαίας έρευνας κλίματος του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ είναι τα εξής:

Δείκτης οικονομικού κλίματος

- ▶ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων υποχώρησε ήπια κατά 2,7 μονάδες το Α' εξάμηνο του 2026 και διαμορφώθηκε στις 56,5 μονάδες, από 59,2 μονάδες το προηγούμενο εξάμηνο. Σε σύγκριση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2025 (47,2 μονάδες) καταγράφεται βελτίωση 9,3 μονάδων, η υψηλότερη επίδοση πρώτου εξαμήνου από το 2023.
- ▶ Ουσιαστικά αμετάβλητος παρέμεινε ο Δείκτης Προσδοκιών των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, ο οποίος διαμορφώθηκε στις 58,7 μονάδες από 58,3 το προηγούμενο εξάμηνο.
- ▶ Η εικόνα των δύο δεικτών υποδηλώνει σταθεροποίηση σε χαμηλά επίπεδα και όχι ανάκαμψη της εγχώριας ζήτησης, εξέλιξη που επηρεάζει ιδιαίτερα κλάδους με υψηλή συγκέντρωση μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, αναδεικνύοντας την ανάγκη προσεκτικής παρακολούθησης των συνθηκών που επικρατούν σε αυτές, και την εξέταση στοχευμένων παρεμβάσεων πολιτικής που θα μπορούσαν να ενισχύσουν τη ρευστότητα, να περιορίσουν το κόστος λειτουργίας και να διασφαλίσουν τη σταθερότητα του παραγωγικού ιστού της χώρας.

Κύκλος εργασιών

- ▶ Βελτιωμένη είναι η εικόνα των επιχειρήσεων στο Α' εξάμηνο του 2026 συγκριτικά με την αποτύπωση του κύκλου εργασιών τα αντίστοιχα Α' εξάμηνα των δύο προηγούμενων ετών (2024 και 2025), χωρίς όμως να ανατρέπεται κάτι θεαματικά, αφού το 40,3% των επιχειρήσεων είδαν τον τζίρο τους να μειώνεται έναντι του 23,8% που εμφανίζουν αύξηση και του 34% που διαπίστωσε σταθερότητα στον κύκλο εργασιών του

Ρευστότητα – Ταμειακά διαθέσιμα

- ▶ Το πρόβλημα της ρευστότητας των επιχειρήσεων παραμένει οξύ στην ελληνική οικονομία, καθώς το 48% των επιχειρήσεων διαπιστώνει μείωση της ρευστότητας που διαθέτει στο Α' εξάμηνο του έτους συγκριτικά με το προηγούμενο, το 16,4% διαπίστωσε βελτίωση την ίδια περίοδο, ενώ το 34,7% δεν κατέγραψε μεταβολές.
- ▶ Η έλλειψη ρευστότητας έχει αποκτήσει χαρακτηριστικά παγιωμένου προβλήματος για την επιχειρηματική δραστηριότητα από το 2023 και εξής, χωρίς να εντοπίζονται ουσιαστικές τάσεις προσπέλασης
- ▶ Βελτιωμένη αλλά όχι καθησυχαστική εμφανίζεται η εικόνα των ταμειακών διαθεσίμων των επιχειρήσεων, καθώς για δεύτερο διαδοχικό εξάμηνο από το 2022 και εξής, ο αριθμός των επιχειρήσεων που έχουν το πολύ για ένα μήνα ταμειακά διαθέσιμα υπολείπεται του 50%.

- ▶ Η έλλειψη ταμειακών διαθέσιμων διαπερνά οριζόντια το σύνολο των κλάδων δραστηριότητας, εντοπίζεται όμως ιδιαίτερη ένταση στον κλάδο της εστίασης και του εμπορίου γεγονός που εγείρει ανησυχίες λόγω της ιδιαίτερης θέσης των επιχειρήσεων των δύο κλάδων στην προσφορά θέσεων εργασίας.

Ζήτηση – Παραγγελίες

- ▶ Το 22,8% των επιχειρήσεων διαπίστωσε αύξηση της ζήτησης των αγαθών ή των υπηρεσιών που προσφέρει, έναντι του 41,1% που βίωσε κάμψη της ζήτησης και του 35,3% για τις οποίες δεν διαπιστώθηκαν μεταβολές, με τις επιχειρήσεις του εμπορίου και της εστίασης να καταγράφουν τις χειρότερες επιδόσεις.
- ▶ Σε αντιστοιχία με την εξέλιξη της ζήτησης μόλις το 19,9% των επιχειρήσεων να έχουν αυξήσει τις παραγγελίες τους προς τους προμηθευτές τους έναντι του 41,9% που τις περιορίσε και του 36,3% που δεν μετέβαλε τον όγκο παραγγελιών του.

Απασχόληση

- ▶ Η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων διατήρησε σταθερές τις θέσεις εργασίας που συντηρεί κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, καθώς οκτώ στις δέκα επιχειρήσεις (81,1%) διατήρησε τον ίδιο αριθμό εργαζομένων. Αύξηση του αριθμού των εργαζομένων καταγράφεται στο 12,3% των επιχειρήσεων, ενώ αντίθετα μείωση στο 6,5%. Το θετικό ισοζύγιο που προκύπτει σχετίζεται με την έναρξη ή την προετοιμασία για την έναρξη της τουριστικής περιόδου.

Αποτελέσματα χρήσης

- ▶ Ανησυχητικά είναι τα ευρήματα σε ότι αφορά τα αποτελέσματα χρήσης των επιχειρήσεων καθώς λιγότερες από έξι στις δέκα επιχειρήσεις (58,7%) ολοκλήρωσαν το 2025 καταγράφοντας κερδοφορία, ενώ το 18,5% κατέγραψε ζημιές και το 16,9% μηδενικό ταμειακό αποτέλεσμα.

Τιμές Αγαθών – Υπηρεσιών

- ▶ Το 40,3% των επιχειρήσεων ανατίμησε αγαθά ή υπηρεσίες που προσφέρει, έναντι μόλις του 7,2% που μείωσε τιμές και του 51,3% που διατήρησε σταθερές τις τιμές του. Η εικόνα παραπέμπει στο πρώτο εξάμηνο του 2023 και ανατρέπει την έστω σταδιακή αποκλιμάκωση των διαδοχικών ανατιμήσεων των προηγούμενων πέντε εξαμήνων.

Υποχρεώσεις – οφειλές

- ▶ Σταθερή και ανησυχητική αύξηση όσων εμφανίζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές προς οποιαδήποτε κατηγορία εξετάζει η έρευνα κλίματος του ΙΜΕΓΣΕΒΕΕ, καθώς περισσότερες από τρεις στις δέκα επιχειρήσεις (30,9%) εμφανίζονται να έχουν μία ή περισσότερες ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά το πρώτο μισό του έτους.

- Οι επιχειρήσεις με τρεις ή περισσότερες καθυστερημένες ή ληξιπρόθεσμες οφειλές ανέρχονται στο ιδιαίτερα υψηλό 13,3%, ενώ με δύο οφειλές εμφανίζεται το 5,7% και με μία το 11,9%.
- Παρατηρείται σημαντική άνοδος και στις οκτώ κατηγορίες οφειλών που παρακολουθεί η έρευνα κλίματος του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ.

Αύξηση Λειτουργικού Κόστους

- Σε σύγκριση με το 2025 το 73,3% των επιχειρήσεων πληρώνει πιο ακριβά την ηλεκτρική ενέργεια, το 73,2% τα καύσιμα και το 77,5% τις πρώτες ύλες/προμήθειες που έχει ανάγκη η επιχείρηση. Η μεσοσταθμική αύξηση στις παραπάνω κατηγορίες υπολογίστηκε στο 26,03% για την ηλεκτρική ενέργεια, στο 27,75% για τα καύσιμα και στο 24,75% για τις πρώτες ύλες/προμήθειες.

Δείκτες αβεβαιότητας και βιωσιμότητας

- Η αβεβαιότητα στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις σχετικά με τη μελλοντική τους βιωσιμότητα ενισχύθηκε, καθώς ο δείκτης αβεβαιότητας διαμορφώθηκε στις 33,1 μονάδες, καταγράφοντας αύξηση 3,3 μονάδων σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο (29,8 μονάδες τον Φεβρουάριο του 2026).
- Ανάλογη είναι η εικόνα και ως προς τον δείκτη βιωσιμότητας, καθώς το 3,8% των επιχειρήσεων εκφράζει τον φόβο για διακοπή της δραστηριότητάς του το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, έναντι του 2,5% του Φεβρουαρίου του 2026.

Αξιολόγηση Πολιτικών Αντιμετώπισης της Ακρίβειας

- Οκτώ στις δέκα επιχειρήσεις (81,1%) χαρακτηρίζουν τα μέχρι σήμερα κυβερνητικά μέτρα για την αντιμετώπιση της ακρίβειας ανεπαρκή ή μάλλον ανεπαρκή, ενώ λιγότερες από μία στις δέκα επιχειρήσεις (6,5%) τα χαρακτηρίζουν επαρκή ή μάλλον επαρκή.

Προσδοκίες αποτελέσματος σε ενδεχόμενη μείωση συντελεστών ΦΠΑ

- Μία στις δύο επιχειρήσεις (54,3%) εκτιμούν ότι ενδεχόμενη μείωση συντελεστών ΦΠΑ θα επέφερε μειώσεις τιμών αγαθών ή υπηρεσιών. Σχεδόν μία στις τέσσερις επιχειρήσεις (23,4%) εκτιμούν ότι θα ήταν ένα αποτελεσματικό μέτρο για τη συγκράτηση των τιμών στα σημερινά επίπεδα. Αντίθετα περισσότερες από μία στις δέκα επιχειρήσεις (16%) εκτιμούν ότι ενδεχόμενη μείωση των συντελεστών ΦΠΑ δεν θα είχε καμία επίδραση στις τιμές των αγαθών και των υπηρεσιών

Ταμείο Ανάκαμψης

- Αισθητά λιγότερες από μία στις δέκα επιχειρήσεις (6%) μικρού, πολύ μικρού ή μεσαίου μεγέθους επωφελήθηκαν από το Ταμείο Ανάκαμψης και το σκέλος των επενδυτικών δανείων που αυτό προέβλεπε, ενώ ένα πρόσθετο 2,9% αιτήθηκε δάνειο αλλά η αίτησή του απορρίφθηκε.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων διαμορφώθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2026 στις 56,5 μονάδες, από 59,2 μονάδες το προηγούμενο εξάμηνο, καταγράφοντας ήπια υποχώρηση 2,7 μονάδων. Η μεταβολή αυτή είναι σε σημαντικό βαθμό εποχική, καθώς τα πρώτα εξάμηνα υστερούν διαχρονικά έναντι των δεύτερων λόγω της επίδρασης της τουριστικής περιόδου. Συγκρινόμενος με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2025, οπότε ο δείκτης είχε υποχωρήσει στις 47,2 μονάδες, εμφανίζεται βελτιωμένος κατά 9,3 μονάδες, αποτελώντας την υψηλότερη επίδοση πρώτου εξαμήνου από το 2023. Η βελτίωση αυτή δεν σηματοδοτεί ωστόσο αντιστροφή του κλίματος, αλλά μάλλον σταθεροποίηση σε επίπεδα χαμηλότερα εκείνων της περιόδου 2022-2023, καθώς οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις παραμένουν αντιμέτωπες με το αυξημένο κόστος λειτουργίας, τη στενότητα ρευστότητας, την υποτονική ζήτηση και τη συσσώρευση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, παράγοντες που περιορίζουν τις δυνατότητες για επενδύσεις και διατηρούν κινδύνους για τη βιωσιμότητά τους.

Ουσιαστικά αμετάβλητος παρέμεινε ο Δείκτης Προσδοκιών των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, ο οποίος διαμορφώθηκε στις 58,7 μονάδες από 58,3 το προηγούμενο εξάμηνο. Η οριακή αυτή άνοδος καταδεικνύει ότι οι επιχειρήσεις δεν αναμένουν ουσιαστική μεταβολή των συνθηκών το επόμενο διάστημα, διατηρώντας μια στάση συγκρατημένης αναμονής απέναντι σε ένα περιβάλλον που παραμένει αβέβαιο.

Οι δύο δείκτες μαζί σκιαγραφούν μια εικόνα σταθεροποίησης σε χαμηλά επίπεδα στον χώρο των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας. Η υποχώρηση των πιέσεων σε σχέση με το προηγούμενο έτος δεν συνοδεύεται από ανάκαμψη της εγχώριας ζήτησης, η οποία εξακολουθεί να επηρεάζει ιδιαίτερα κλάδους με υψηλή συγκέντρωση μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, όπως το λιανεμπόριο και η εστίαση. Η εικόνα αυτή διατηρεί τον κίνδυνο στασιμότητας σε συγκεκριμένους τομείς, με πιθανές δευτερογενείς επιπτώσεις στην απασχόληση και στην επενδυτική δραστηριότητα.

Συνολικά, η πορεία των δύο δεικτών αναδεικνύει την ανάγκη προσεκτικής παρακολούθησης των συνθηκών που επικρατούν στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, καθώς και την εξέταση στοχευμένων παρεμβάσεων πολιτικής που θα μπορούσαν να ενισχύσουν τη ρευστότητα, να περιορίσουν το κόστος λειτουργίας και να διασφαλίσουν τη σταθερότητα του παραγωγικού ιστού της χώρας.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και με βάση τα στοιχεία που είναι διαθέσιμα μέχρι και το δεύτερο εξάμηνο του 2025, ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος των ΜΜΕ στην Ευρώπη (SME Business Climate Index) παρέμεινε ουσιαστικά σταθερός, υποχωρώντας οριακά κατά 0,2 μονάδες και διαμορφούμενος στις 73,9 μονάδες από 74,1 το προηγούμενο εξάμηνο. Παρότι ο δείκτης παραμένει πάνω από τη βάση των 70 μονάδων, η καμπύλη του έχει επιπεδωθεί, αποτυπώνοντας τη στασιμότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας μετά από μια περίοδο σταδιακής ανάπτυξης.

Η επιβράδυνση αποδίδεται στην εξάντληση της πρόωρης συσσώρευσης εξαγωγών που είχε προηγηθεί της επιβολής των αμερικανικών δασμών, στην έλλειψη ανταγωνιστικότητας των ενεργοβόρων κλάδων και στην υποτονική ιδιωτική κατανάλωση, καθώς η αύξηση των εισοδημάτων των νοικοκυριών απορροφάται σε μεγάλο βαθμό από τα υψηλά ποσοστά αποταμίευσης. Αντισταθμιστικά λειτουργούν η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, ο οποίος κινείται πλέον κοντά στον στόχο του 2% της ΕΚΤ κυρίως λόγω των χαμηλότερων τιμών ενέργειας, καθώς και η υπολειπόμενη δημοσιονομική ώθηση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το οποίο εκπνέει εντός του 2026.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Ελλάδα παρουσιάζει η αντιστροφή της σχέσης μεταξύ Βορρά και Νότου. Οι χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, στις οποίες κατατάσσεται και η Ελλάδα, κατέγραψαν δείκτη 75,7 μονάδων έναντι 72,6 μονάδων των χωρών του Βορρά, υπερκερνώντας τις χάρη στην ισχυρότερη εσωτερική ζήτηση, στη συνεχιζόμενη ανάκαμψη του τουρισμού και της φιλοξενίας, στη θετική ώθηση του Ταμείου Ανάκαμψης και στη μικρότερη εξάρτηση από τις διακυμάνσεις των τιμών ενέργειας. Αντίθετα, οι χώρες του Βορρά πλήττονται εντονότερα από την αδύναμη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και από τις γεωπολιτικές και εμπορικές εντάσεις, εξέλιξη που υποδηλώνει ότι η προηγούμενη ανάκαμψή τους στηριζόταν σε συγκυριακούς παρά σε διαρθρωτικούς παράγοντες.

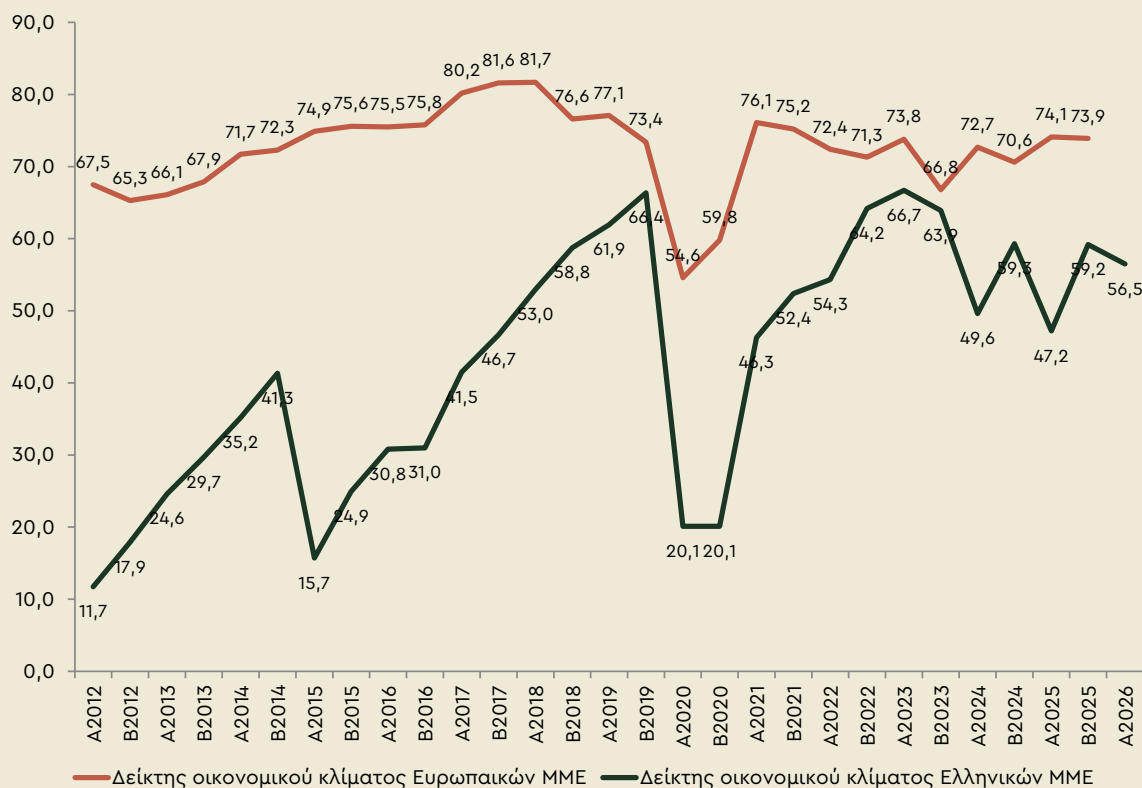
Σε επίπεδο κλάδων, η μεταποίηση κατέγραψε τις χειρότερες επιδόσεις, επηρεαζόμενη και από τη διάχυση των προβλημάτων των μεγάλων επιχειρήσεων προς τις μικρότερες της αλυσίδας αξίας, ενώ οι κατασκευές υποχώρησαν λόγω της ασθενούς ιδιωτικής ζήτησης και του υψηλού κόστους υλικών και στεγαστικών δανείων. Οι υπηρεσίες παρέμειναν ο πλέον ανθεκτικός κλάδος, με τις μισθολογικές αυξήσεις ωστόσο να τροφοδοτούν τις τιμές. Το Ευρωπαϊκό Βαρόμετρο Βιοτεχνιών και ΜΜΕ κατέγραψε για το δεύτερο εξάμηνο του 2025 θετικό ισοζύγιο μόνο στη γενική κατάσταση (+5,4 μονάδες) και στις τιμές (+4,1 μονάδες), με αρνητικά ισοζύγια στις παραγγελίες (-6,4), στις επενδύσεις (-4,2), στην απασχόληση (-3,6) και στον κύκλο εργασιών (-3,3), επιδόσεις κατώτερες των αρχικών προσδοκιών. Ενδεικτικό της αβεβαιότητας που επικρατεί είναι το γεγονός ότι οι ουδέτερες απαντήσεις ως προς τη γενική κατάσταση για το πρώτο εξάμηνο του 2026 εκτινάχθηκαν στο 53,3%, εις βάρος των θετικών, αποτυπώνοντας μια στάση αναμονής εκ μέρους των ευρωπαϊών μικρομεσαίων επιχειρηματιών.

Η SMEunited υπογραμμίζει την ανάγκη βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος με μείωση των διοικητικών βαρών και των υποχρεώσεων αναφοράς, ενίσχυση της πρόσβασης σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, σε προσιτή ενέργεια και σε χρηματοδότηση, καθώς και αξιοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για τη στήριξη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, ώστε οι ΜΜΕ να επανέλθουν σε αναπτυξιακή πορεία.

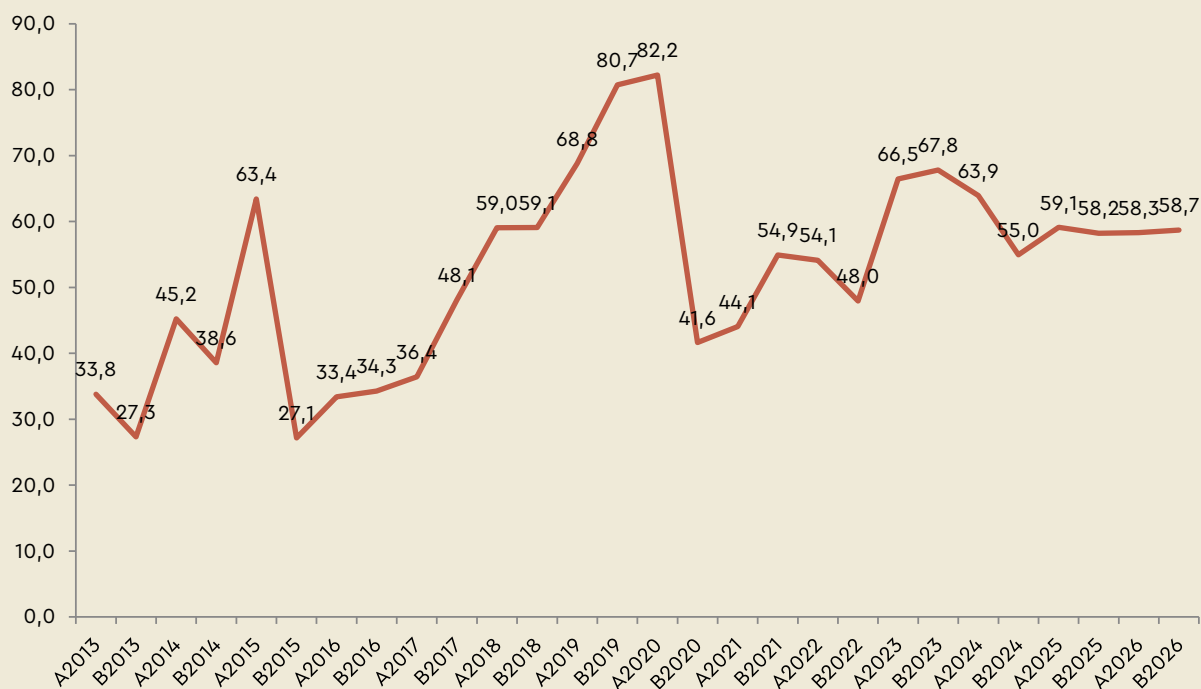
Κύκλος εργασιών

Βελτιωμένα είναι η εικόνα των επιχειρήσεων στο Α' εξάμηνο του 2026 συγκριτικά με την αποτύπωση του κύκλου εργασιών τα αντίστοιχα Α' εξάμηνα των δύο προηγούμενων ετών (2024

Γράφημα 1: Δείκτης Οικονομικού κλίματος

Γράφημα 2: Δείκτης προσδοκιών ΜΜΕ

και 2025), χωρίς όμως να ανατρέπεται κάτι θεαματικά, αφού το 40,3% των επιχειρήσεων είδαν τον τζίρο τους να μειώνεται έναντι του 23,8% που εμφανίζουν αύξηση και του 34% που διαπίστωσε σταθερότητα στον κύκλο εργασιών του.

Το πρώτο εξάμηνο του έτους διαχρονικά υστερεί του δεύτερου λόγω της επίδρασης της τουριστικής περιόδου. Παρ' όλα αυτά εντείνεται ο προβληματισμός γύρω από τον κλάδο του εμπορίου, όπου μία στις δύο επιχειρήσεις διαπιστώνουν μείωση του κύκλου εργασιών τους (49,6%) έναντι μόλις του 19,6% που είδε τον τζίρο του να αυξάνεται. Η πίεση στον κλάδο αποτυπώνεται και στα αποτελέσματα του δεύτερου εξαμήνου του 2025, όπου το 45,7% των επιχειρήσεων βίωσαν μείωση του κύκλου εργασιών έναντι του 22,3% που διαπίστωσε αύξηση, παγιώνοντας μια εικόνα συρρίκνωσης.

Καλύτερη είναι η εικόνα στις επιχειρήσεις του κλάδου της μεταποίησης, όπου το 25,2% των επιχειρήσεων κατέγραψε αύξηση του τζίρου έναντι του 38,7% που διαπίστωσε μείωση. Ο κλάδος των υπηρεσιών κατέγραψε τις καλύτερες επιδόσεις με τις επιχειρήσεις που κατέγραψαν αύξηση του κύκλου εργασιών κατά το πρώτο εξάμηνο του 2026 να ανέρχονται στο 26,6%, έναντι του 33,7% που διαπίστωσε μείωση. Οι επιχειρήσεις της εστίασης, ως μέρος του κλάδου των υπηρεσιών, παρουσιάζουν μια σύνθετη εικόνα, καθώς όσες διαπίστωσαν αύξηση του κύκλου εργασιών ανέρχονται στο 28,4%, το 42,2% όμως, περισσότερες από τέσσερις στις δέκα επιχειρήσεις, υπέστησαν μείωση του κύκλου εργασιών αποκαλύπτοντας ότι συρρικνώνονται τα οικονομικά αποτελέσματα και στη συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα σε ανησυχητικό βαθμό.

Γεωγραφικά, αποκαλύπτεται μια οικονομία διαφορετικών ταχυτήτων, με τα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη να καταγράφουν την καλύτερη επίδοση των επιχειρήσεων, σε ότι αφορά τον κύκλο εργασιών και να ακολουθεί η Αττική. Συγκεκριμένα στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη το 29,1 των επιχειρήσεων διαπίστωσαν αύξηση των μεικτών εσόδων τους έναντι του 33,9% που διαπίστωσε μείωση, ενώ στην Αττική 24,5% είδε αύξηση έναντι του 37,4% που είδε μείωση. Τα αποτελέσματα του κύκλου εργασιών για τις δύο παραπάνω γεωγραφικές ενότητες ενδέχεται να συνδέονται με μια πρόωρη έναρξη της τουριστικής περιόδου το 2026. Στην Βόρεια Ελλάδα, το 24,9% των επιχειρήσεων είδε τον κύκλο εργασιών του να αυξάνεται κατά το πρώτο εξάμηνο, αποτέλεσμα που είναι αντίστοιχο και ελαφρώς καλύτερο από την Αττική, το 43% όμως είδε τα έσοδά του να μειώνονται. Στην υπόλοιπη (κεντρική) Ελλάδα τα αποτελέσματα είναι σαφώς χειρότερα καθώς μόλις το 18,6% των επιχειρήσεων είδε τον κύκλο εργασιών του να αυξάνεται ενώ το 45,8% υπέστη μείωση.

Η συρρίκνωση του κύκλου εργασιών εντοπίζεται σε μεγαλύτερη συχνότητα σε επιχειρήσεις με συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 50.000€ όπου το 49,6% υπέστη μείωση τζίρου έναντι του 16,2% που σημείωσε αύξηση τζίρου. Τα αντίστοιχα ποσοστά συρρίκνωσης κύκλου εργασιών μειώνονται όσο αυξάνεται ο ετήσιος τζίρος των επιχειρήσεων με το 41,3% όσων εμφανίζουν ετήσιο κύκλο εργασιών 50.000 – 100.000€ να καταγράφουν μείωση, όπως επίσης το 38% με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ 100.000 – 300.000€ και το 29,1% όσων καταγράφουν ετήσιο κύκλο εργασιών που υπερβαίνει τις 300.000€ ανά έτος. Τα αντίστοιχα ποσοστά ανόδου του κύκλου εργασιών είναι 24,9% για ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ 50.000

– 100.000€, 26% για ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ 100.000- 300.000€ και 38,3% με ετήσιο κύκλο εργασιών που υπερβαίνει τις 300.000€.

Η συρρίκνωση του κύκλου εργασιών παρά την επίδραση του πληθωρισμού στις τιμές αγαθών και υπηρεσιών, είναι πιο έντονη στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, αφού στα παραπάνω ποσοστά αξίζει να επισημανθεί ότι το 34,5% των επιχειρήσεων είχαν κύκλο εργασιών το 2025 μικρότερο των 50.000€, το 19,4% είχε κύκλο εργασιών μεταξύ 50 και 100.000€, το 18,5% μεταξύ 100 και 300.000€ ενώ το 19,8% είχε υψηλότερο ετήσιο κύκλο εργασιών.

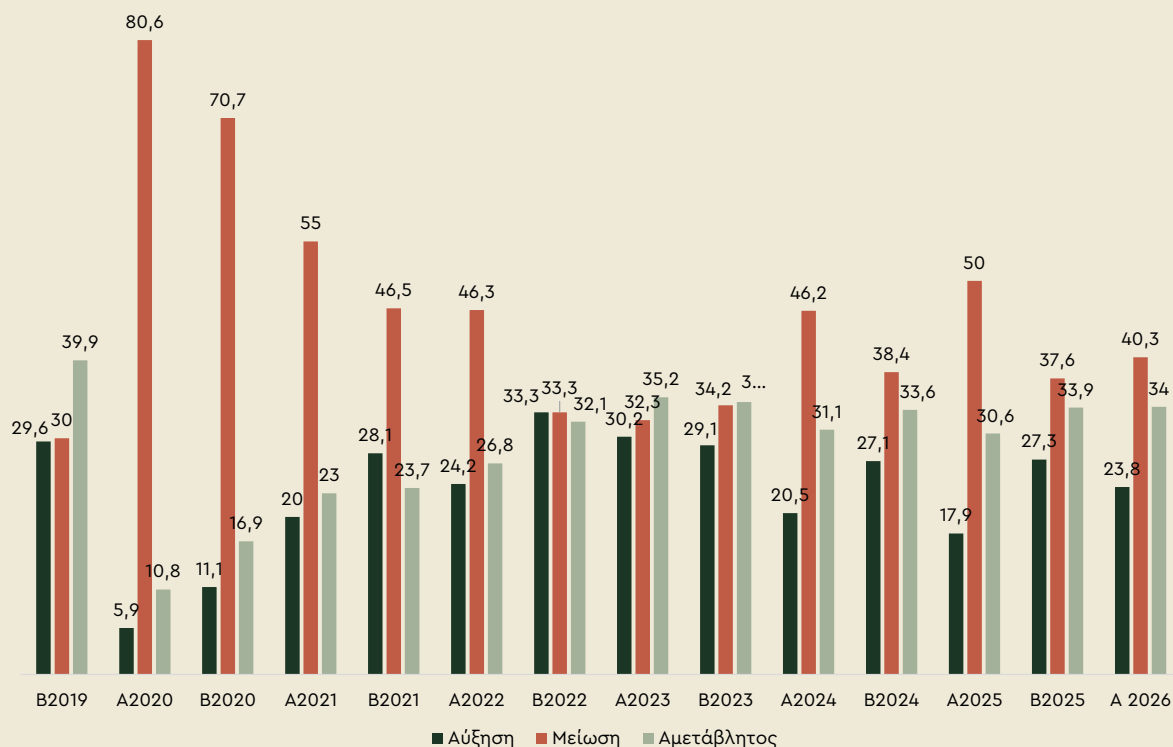
Πιο αναλυτικά έως 50.000€ ετήσιο κύκλος εργασιών κατέγραψε το 2025 το 27,3% των επιχειρήσεων στον κλάδο του εμπορίου, το 22,1% στη Μεταποίηση – Βιοτεχνία, το 46,3% στις Υπηρεσίες, το 50,3% των ατομικών επιχειρήσεων, το 14,8% των ΟΕ-ΕΕ/ΕΠΕ, το 7,5% των ΙΚΕ και το 3,3% των ΑΕ. Τα ίδια χαμηλά επίπεδα ισχύουν για το 41,1% των επιχειρήσεων στην Κεντρική Ελλάδα, το 31,4% στην Βόρεια Ελλάδα, το 34,1% στην Αττική και το 29,9% των επιχειρήσεων στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη. Έως 50.000€ τέλος ήταν ο ετήσιος τζίρος του 67,6% των επιχειρήσεων που δεν απασχολούν προσωπικό, του 36% των επιχειρήσεων με έναν εργαζόμενο, το 22,8% με δύο έως τρεις εργαζόμενους, το 6,4% με τέσσερις έως πέντε εργαζόμενους και το 1,6% των επιχειρήσεων με περισσότερους εργαζόμενους.

Ετήσιο κύκλο εργασιών το 2025 που κινήθηκε μεταξύ 50.000€ και 100.000€ κατέγραψε το 20,4% των επιχειρήσεων στον κλάδο του εμπορίου, το 21,2% στη Μεταποίηση – Βιοτεχνία, το 17,7% στις Υπηρεσίες, το 21,6% των ατομικών επιχειρήσεων, το 17,5% των ΟΕ-ΕΕ/ΕΠΕ, το 19,4% των ΙΚΕ και το 10% των ΑΕ. Αντίστοιχες επιδόσεις σημείωσε το 17,4% των επιχειρήσεων στην Κεντρική Ελλάδα, το 16,2% στην Βόρεια Ελλάδα και το 22% τόσο στην Αττική όσο και στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη. Τέλος σε αυτά τα επίπεδα κινήθηκε ο ετήσιος τζίρος του 18,3% των επιχειρήσεων που δεν απασχολούν προσωπικό, του 33% των επιχειρήσεων με έναν εργαζόμενο, το 20,8% με δύο έως τρεις εργαζόμενους, το 14,7% με τέσσερις έως πέντε εργαζόμενους και το 8,6% των επιχειρήσεων με περισσότερους εργαζόμενους.

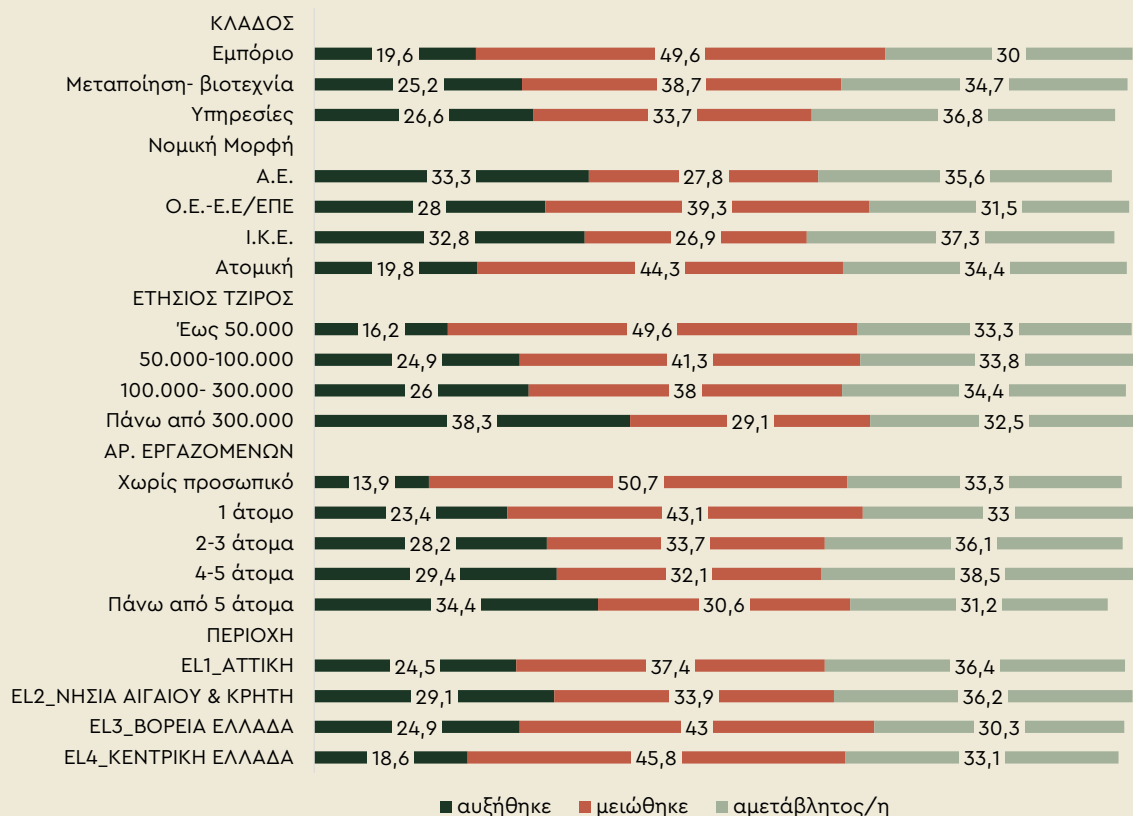
Μεγαλύτερο και έως 300.000€ ετήσιο κύκλο εργασιών είχε το 23,1% των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο εμπόριο το 2025, το 20,3% στη Μεταποίηση – Βιοτεχνία, το 14% στις Υπηρεσίες, το 15,4% των ατομικών επιχειρήσεων, το 25,7% των ΟΕ-ΕΕ/ΕΠΕ, το 25,4% των ΙΚΕ και το 15,4% των ΑΕ. Γεωγραφικά αντίστοιχες οικονομικές επιδόσεις είχε το 19,5% των επιχειρήσεων στην Κεντρική Ελλάδα, το 19,1% στην Βόρεια Ελλάδα, το 17,9% στην Αττική και το 17,3% των επιχειρήσεων στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη, το 7,7% των επιχειρήσεων που δεν απασχολούν προσωπικό, του 18,8% των επιχειρήσεων με έναν εργαζόμενο, το 31,2% με δύο έως τρεις εργαζόμενους, το 32,1% με τέσσερις έως πέντε εργαζόμενους και το 16,1% των επιχειρήσεων με περισσότερους εργαζόμενους.

Υψηλότερα και έως 500.000€ ανήλθε ο κύκλος εργασιών το 2025 για το 8,5% των επιχειρήσεων στο εμπόριο, το 7,2% στη Μεταποίηση – Βιοτεχνία, το 6% στις Υπηρεσίες, το 4,1% των ατομικών επιχειρήσεων, το 12,5% των ΟΕ-ΕΕ/ΕΠΕ, το 11,9% των ΙΚΕ και το 10% των ΑΕ. Αντίστοιχο κύκλο εργασιών είχε το 5,1% των επιχειρήσεων στην Κεντρική Ελλάδα, το 8,7% στην Βόρεια Ελλάδα, το 6,1% στην Αττική και το 11% των επιχειρήσεων στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη, 1,5% των επιχειρήσεων που δεν απασχολούν προσωπικό, του 3% των επιχειρήσεων

Γράφημα 3: Κύκλος εργασιών – Αποτίμηση εξαμήνου

Γράφημα 4: Κύκλος εργασιών ανά κατηγορία

με έναν εργαζόμενο, το 7,9% με δύο έως τρεις εργαζόμενους, το 22% με τέσσερις έως πέντε εργαζόμενους και το 12,4% των επιχειρήσεων με περισσότερους εργαζόμενους.

Τέλος κύκλο εργασιών που ξεπέρασε τις 500.000€ το 2025 σημείωσε το 12,7% των επιχειρήσεων στο εμπόριο. Το 22,5% στη Μεταποίηση – Βιοτεχνία, το 7,9% στις Υπηρεσίες, το 1,9% των ατομικών επιχειρήσεων, το 19,4% των ΟΕ-ΕΕ/ΕΠΕ, το 29,8% των ΙΚΕ και το 55,6% των Α.Ε. Γεωγραφικά σε υψηλό αντίστοιχα επίπεδα ολοκλήρωσε το 2025 το 10,1% των επιχειρήσεων της Κεντρικής Ελλάδας, το 14,8% στην Βόρεια Ελλάδα, το 13,6% στην Αττική και το 19,2% στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη. καμία επιχείρηση χωρίς προσωπικό δεν ανήλθε σε αυτά τα επίπεδα κύκλου εργασιών, ενώ υψηλό κύκλο εργασιών σημείωσε το 2,5% των επιχειρήσεων με έναν εργαζόμενο, το 5% με δύο έως τρεις εργαζόμενους, το 20,2% με τέσσερις έως πέντε εργαζόμενους και το 50,6% με περισσότερους από πέντε εργαζόμενους.

Αντίστοιχα συμπεράσματα για την υψηλή συσχέτιση ύψους του κύκλου εργασιών και του μεγέθους των επιχειρήσεων προκύπτουν και από την ανάλυση της εξέλιξης του κύκλου εργασιών με βάση τη νομική μορφή των επιχειρήσεων, με τις ατομικές επιχειρήσεις που αποτελούν και την πλειοψηφία των ενεργών επιχειρήσεων καταγράφουν και τη χειρότερη συγκριτικά επίδοση, αφού το 44,3% αυτών υπέστη μείωση του κύκλου εργασιών έναντι του 19,8% που διαπίστωσε αύξηση. Ακολουθούν οι Ο.Ε.-Ε.Ε/ΕΠΕ όπου το 39,3% είδε τον κύκλο εργασιών του να μειώνεται έναντι του 28% που είχε αύξηση. Σαφώς καλύτερη είναι η εικόνα για τις ΑΕ και ΙΚΕ, για τις οποίες η μείωση του κύκλου εργασιών αφορά το 27,8% και 26,9% των επιχειρήσεων αντίστοιχα, ενώ αύξηση του τζίρου είχαν το 33,3% και 32,8% αντίστοιχα.

Τέλος, η ισχνότητα κύκλου εργασιών στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις επιβεβαιώνεται και από τη συσχέτιση του κύκλου εργασιών με τις ενεργές θέσεις εργασίας που διατηρούν, καθώς το 50,7% των επιχειρήσεων χωρίς προσωπικό είχαν μείωση του κύκλου εργασιών τους έναντι μόλις του 13,9% που σημείωσε αύξηση. Στις επιχειρήσεις με έναν εργαζόμενο μείωση του κύκλου εργασιών είχε το 43,1% ενώ αύξηση το 23,4%, στις επιχειρήσεις με δύο ή τρεις εργαζόμενους μείωση τζίρου κατέγραψε το 33,7% έναντι του 28,2 που σημείωσε αύξηση, ενώ στις επιχειρήσεις με τέσσερις ή πέντε εργαζόμενους μείωση κύκλου εργασιών υπέστη το 32,1% έναντι του 29,4% που είχε αύξηση. Τέλος στις επιχειρήσεις με περισσότερου από πέντε εργαζόμενους το ποσοστό των επιχειρήσεων που είχε αύξηση κύκλου εργασιών υπερτερεί όσων είχαν μείωση, καθώς ανέρχεται 34,4% έναντι του 30,6% που είχε μείωση τζίρου.

Το γεγονός ότι σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ² ο συνολικός κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων αυξάνεται, αποτελεί μια πρόσθετη σαφή ένδειξη ότι η ελληνική οικονομία κινείται σε κατεύθυνση συγκεντρωτισμού.

Σε ότι αφορά τις προβλέψεις των επιχειρήσεων για το επόμενο εξάμηνο, προκύπτει ότι το 23,6% αυτών προβλέπει ότι αυτός θα αυξηθεί, ενώ αντίθετα το 30,7% εκτιμά ότι θα μειωθεί και το 37,4% εκτιμά ότι θα παραμείνει σταθερός.

² <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SBR07/->

Σε κλαδικό επίπεδο το 16,3% των επιχειρήσεων στο εμπόριο εκτιμά ότι ο κύκλος εργασιών του θα αυξηθεί έναντι του 41,6% που αναμένει συρρίκνωση κατά το δεύτερο εξάμηνο. Στον κλάδο της Μεταποίησης – Βιοτεχνίας, αύξηση τζίρου αναμένει το 29,3% ενώ μείωση το 25,2% και στις Υπηρεσίες αύξηση κύκλου εργασιών προβλέπει το 26,6% ενώ μείωση το 24,6%.

Οι προβλέψεις των επιχειρήσεων διαφοροποιείται έντονα ανάλογα με την τρέχουσα οικονομική τους θέση και την γεωγραφική περιοχή δραστηριότητας. Συγκεκριμένα για τις επιχειρήσεις που το 2025 ο κύκλος εργασιών τους ξεπέρασε τις 300.000€ υπερτερούν οι προβλέψεις αύξησης του τζίρου το δεύτερο εξάμηνο καθώς ανέρχονται στο 34,5% του συνόλου, ενώ όσες αναμένουν πτώση ανέρχονται στο 20,4%. Στις υπόλοιπες κατηγορίες με βάση τη διαβάθμιση του κύκλου εργασιών του 2025 υπερτερούν σε ποσοστό οι επιχειρήσεις που αναμένουν μείωση του τζίρου έναντι όσων αναμένουν αύξηση. Συγκεκριμένα μείωση τζίρου το Β' εξάμηνο προβλέπουν το 29,7% των επιχειρήσεων που το 2025 είχαν μεικτά έσοδα μεταξύ 100 και 300.000€, το 33,8% όσων ήταν μεταξύ 50 και 100.000€ και το 35,9% με μικρότερο κύκλο εργασιών. Τα αντίστοιχα ποσοστά των επιχειρήσεων που αναμένουν αύξηση κύκλου εργασιών κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους είναι 24%, 19,9% και 19,6%.

Γεωγραφικά τέλος, μείωση του κύκλου εργασιών αναμένει το 33,5% των επιχειρήσεων στην Κεντρική Ελλάδα έναντι του 20,8% που αναμένει αύξηση. Στη Βόρεια Ελλάδα συρρίκνωση τζίρου αναμένει το 35% έναντι αύξησης που προβλέπει το 24,9%, ενώ στην Αττική μείωση κύκλου εργασιών προβλέπει το 29,5% έναντι του 22% που προβλέπει αύξηση. Στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη, οι εκτιμήσεις αντιστρέφονται καθώς υπερτερούν όσες αναμένουν αύξηση τζίρου ανερχόμενες στο 30,7% του συνόλου, ενώ μείωση κύκλου εργασιών στο δεύτερο μισό του έτους προβλέπει το 19,7%

Ζήτηση – Παραγγελίες

Ζήτηση

Εύλογα, η εξέλιξη της ζήτησης των υπηρεσιών και των αγαθών που προσφέρουν οι επιχειρήσεις, σε μεγάλο βαθμό παραλληλίζεται με την εξέλιξη του κύκλου εργασιών τους, ενώ οι μικρές αποκλίσεις ενδέχεται να σχετίζονται με την επίδραση του πληθωρισμού στον κύκλο εργασιών. Έτσι, το 22,8% των επιχειρήσεων διαπίστωσε αύξηση της ζήτησης των αγαθών ή των υπηρεσιών που προσφέρει, έναντι του 41,1% που βίωσε κάμψη της ζήτησης και του 35,3% για τις οποίες δεν διαπιστώθηκαν μεταβολές.

Η εικόνα διαφοροποιείται σημαντικά όμως ανάλογα με τον κλάδο δραστηριότητας, καθώς στο εμπόριο μείωση της ζήτησης καταγράφηκε για μία στις δύο επιχειρήσεις και συγκεκριμένα για το 50,7%, έναντι μόλις του 16% που είδε τη ζήτηση να αυξάνεται και του 32,8% που δεν διαπίστωσε μεταβολές. Στις υπηρεσίες μείωση της ζήτησης εντοπίζεται από το 34,1% ενώ αύξηση ζήτησης είχε το 27,1% και χωρίς μεταβολές ολοκλήρωσε το Α εξάμηνο του έτους το 37,9%. Στον κλάδο των υπηρεσιών όμως καταγράφεται έντονη διαφοροποίηση στις επιχειρήσεις της εστίασης καθώς η εξέλιξη της ζήτησης παραπέμπει περισσότερο στον κλάδο του εμπορίου παρά στο σύνολο των υπηρεσιών. Συγκεκριμένα για τις επιχειρήσεις της

εστίασης μείωση της ζήτησης διαπιστώνει το 43,1% των επιχειρήσεων, έναντι του 22,5% που διαπιστώνει αύξηση και του 33,3% που δεν είχε μεταβολές. Στον κλάδο της Μεταποίησης – Βιοτεχνίας, το 25,2% είδε τη ζήτηση να αυξάνεται, έναντι του 39,6% που είχε μείωση και του 37,9% που δεν κατέγραψε μεταβολές.

Γεωγραφικά, η επίδοση των Νησιών του Αιγαίου και της Κρήτης είναι η καλύτερη καθώς το 29,9% κατέγραψε αύξηση της ζήτησης, έναντι του 33,9% που διαπίστωσε μείωση και του 35,4% όπου δεν υπήρξαν μεταβολές. Ακολουθεί η Αττική με το 24,5% των επιχειρήσεων να διαπιστώνει αύξηση της ζήτησης, έναντι του 37,1% που κατέγραψε μείωση της ζήτησης και του 37,6% όπου δεν σημειώθηκαν μεταβολές. Αντίθετα στη Βόρεια Ελλάδα το ποσοστό των επιχειρήσεων που διαπίστωσε μείωση της ζήτησης αυξάνεται σημαντικά καθώς ανέρχεται 45,5% ενώ αύξηση της ζήτησης κατέγραψε το 21,3% των επιχειρήσεων, και αμετάβλητη παρέμεινε η ζήτηση για το 32,1%. Στην Κεντρική Ελλάδα η ζήτηση υποχώρησε για το 46,6% των επιχειρήσεων, αυξήθηκε μόλις για το 17,8% και παρέμεινε αμετάβλητη για το 35,2%. Πρόκειται για μια ακόμη ένδειξη πρόωρης έναρξης της τουριστικής περιόδου μόνο όμως για την Αττική, τα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη.

Σημαντική επίσης χαρακτηρίζεται η διαφοροποίηση της εξέλιξης της ζήτησης στην ανάλυση ανάλογα με το οικονομικό αποτύπωμα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, διαφοροποίηση που αποτελεί ένδειξη συγκέντρωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων σε επιχειρήσεις μεγαλύτερων οικονομικών μεγεθών με κριτήριο τον κύκλο εργασιών τους. Οι επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών που υπερβαίνει τις 300.000€, είναι οι μόνες όπου όσες διαπιστώνουν αύξηση της ζήτησης (34,5%) υπερτερούν έστω οριακά όσων διαπίστωσαν μείωση (33,5%) ή δεν διαπίστωσαν μεταβολές (32%). Η εικόνα αντιστρέφεται για το σύνολο των επιχειρήσεων με μικρότερο κύκλο εργασιών με τη διαφορά να διευρύνεται υπέρ όσων διαπίστωσαν μείωση της ζήτησης. Συγκεκριμένα για τις επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από 100 έως 300.000€ μείωση της ζήτησης κατέγραψε το 41,7%, έναντι του 24% που κατέγραψε αύξηση και του 33,9% που δεν σημειώθηκαν μεταβολές. Για τις επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ 50 και 100.000€ μείωση της ζήτησης κατέγραψε το 41,8%, αύξηση το 24,9% και καμία μεταβολή το 33,3%. Τέλος οι επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 50.000€ η μείωση της ζήτησης εντοπίζεται στο 47,3%, αύξηση μόλις στο 16,2% και σταθερότητα στη ζήτηση στο 36,4%.

Με κριτήριο τη νομική μορφή των επιχειρήσεων που επίσης τις περισσότερες φορές σχετίζεται με το μέγεθός τους, οι ατομικές επιχειρήσεις που αποτελούν την πλειοψηφία όπως ήδη αναφέρθηκε, διαπίστωσαν μείωση της ζήτησης σε ποσοστό 43,8%, έναντι μόλις του 19,3% που διαπίστωσε αύξηση και του 36,2% που δεν διαπίστωσε μεταβολές. Σε ότι αφορά τις Ο.Ε.-Ε.Ε/ΕΠΕ μείωση κατέγραψε το 40,5% έναντι του 24,5% που διαπίστωσε αύξηση της ζήτησης και του 34,6% που η ζήτηση παρέμεινε αμετάβλητη. Στις ΙΚΕ, ο αριθμός των οποίων είναι περιορισμένος, αύξηση ή μείωση της ζήτησης κατέγραψε το 34,3% ενώ αμετάβλητη παρέμεινε για το 29,9%. Οι Α.Ε. είναι η μοναδική κατηγορία όπου όσες κατέγραψαν αύξηση της ζήτησης (32,2%) υπερτερούν αυτών που σημείωσαν μείωση (31,1%), όχι όμως και όσων η ζήτηση παρέμεινε αμετάβλητη (36,7%).

Με κριτήριο τις θέσεις εργασίας στις επιχειρήσεις προκύπτουν παρόμοια συμπεράσματα, καθώς για όσες απασχολούν περισσότερους από πέντε εργαζόμενους η ζήτηση κατέγραψε αύξηση στο 34,4%, μείωση στο 32,8% και καμία μεταβολή στο 31,2%. Για όσες απασχολούν τέσσερις ή πέντε εργαζόμενους, η μείωση της ζήτησης καταγράφηκε από το 38,5% των επιχειρήσεων, έναντι του 25,7% που διαπίστωσε αύξηση και του 35,8% όπου δεν σημειώθηκαν μεταβολές. Για επιχειρήσεις με δύο ή τρεις εργαζόμενους αύξηση της ζήτησης διαπιστώνεται στο 29,2%, μείωση στο 31,7% και καμία μεταβολή στο 38,6%. Σαφώς πιο αρνητική είναι η εξέλιξη της ζήτησης για επιχειρήσεις που απασχολούν έναν εργαζόμενο αφού μείωση διαπίστωσε το 45,7%, αύξηση το 16,2% και καμία μεταβολή το 37,6%. Αντίστοιχη και ελαφρώς χειρότερη είναι η εικόνα των επιχειρήσεων χωρίς προσωπικό αφού μείωση της ζήτησης καταγράφηκε στο 49,6%, αύξηση μόλις στο 15,3% και καμία μεταβολή στο 34,2%.

Σε επίπεδο προβλέψεων, το 23,3% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι η ζήτηση για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που προσφέρει θα αυξηθεί το δεύτερο εξάμηνο του έτους, ενώ το 30,9% εκτιμά ότι θα μειωθεί και το 37,5% εκτιμά ότι θα παραμείνει σταθερή. Μακράν πιο απαισιόδοξες είναι οι επιχειρήσεις του εμπορίου, όπου μείωση της ζήτησης προβλέπει το 41% των επιχειρήσεων του κλάδου, έναντι μόλις του 14,9% που αναμένει αύξηση και του 36,9% που δεν προβλέπει μεταβολές. Πιο ισορροπημένη είναι η εικόνα στον κλάδο της Μεταποίησης – Βιοτεχνίας, καθώς το 29,3% εκτιμά ότι θα αυξηθεί η ζήτηση έναντι του 27,9% που εκτιμά ότι αυτή θα μειωθεί και του 34,7% που δεν αναμένει μεταβολές. Στον κλάδο των Υπηρεσιών η προβλέψεις των επιχειρήσεων σε ότι αφορά τη ζήτηση είναι παραπλήσιες με το 27,1% να εκτιμά ότι θα αυξηθεί, το 24,2% ότι θα μειωθεί και το 39,5% ότι θα παραμείνει σταθερή.

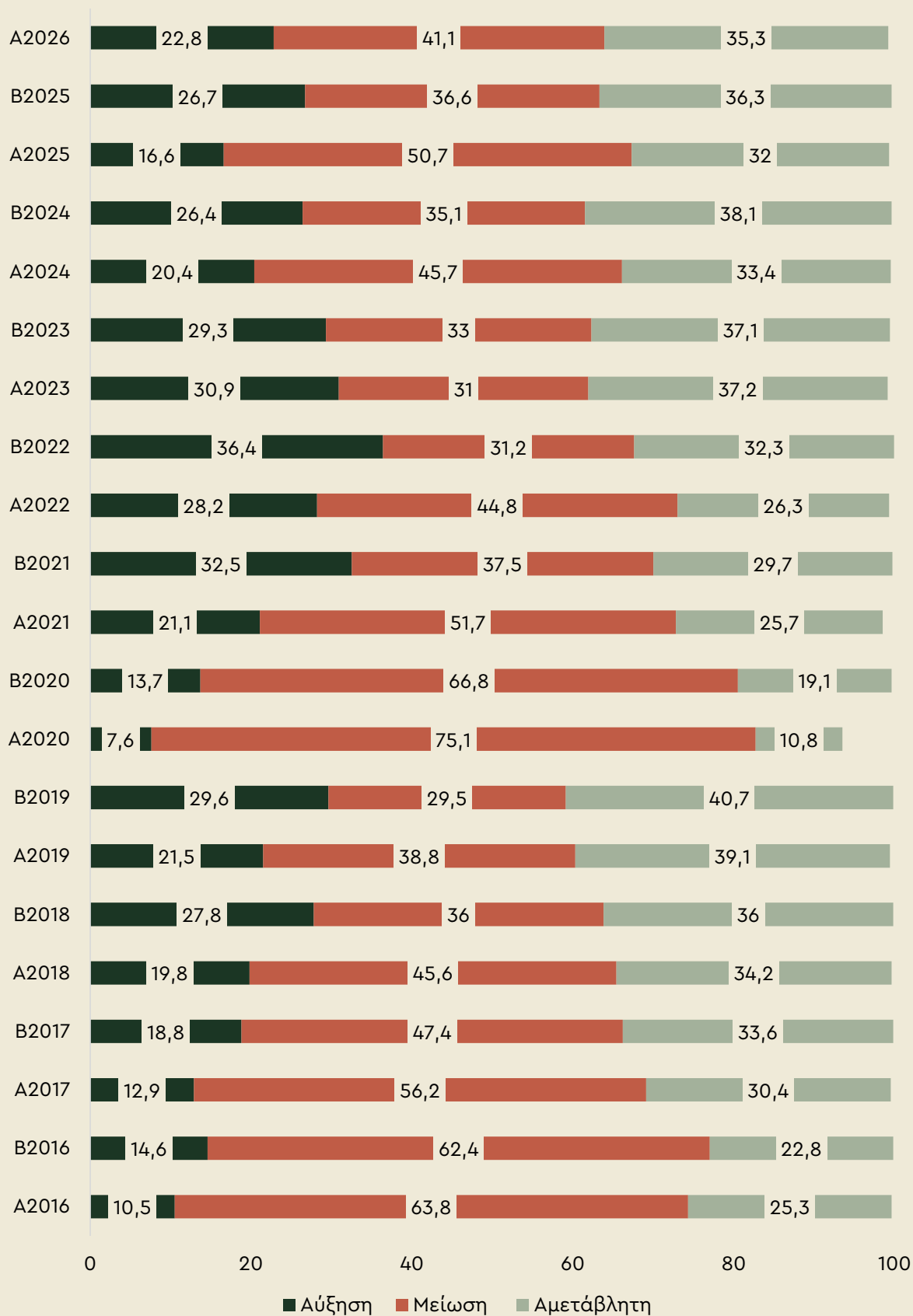
Και σε ότι αφορά τις προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης, οι εκτιμήσεις διαφοροποιούνται ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων, με την αισιοδοξία να υπερτερεί στις μεγαλύτερες και να αντιστρέφεται στις επιχειρήσεις μικρότερου μεγέθους. Οι απαισιόδοξες εκτιμήσεις για την ζήτηση επικρατούν σε όλη την επικράτεια της χώρας με εξαίρεση τα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη που λόγω του τουρισμού αναμένουν σε μεγαλύτερο ποσοστό αύξηση της ζήτησης συγκριτικά με εκείνες που αναμένουν μείωση.

Παραγγελίες

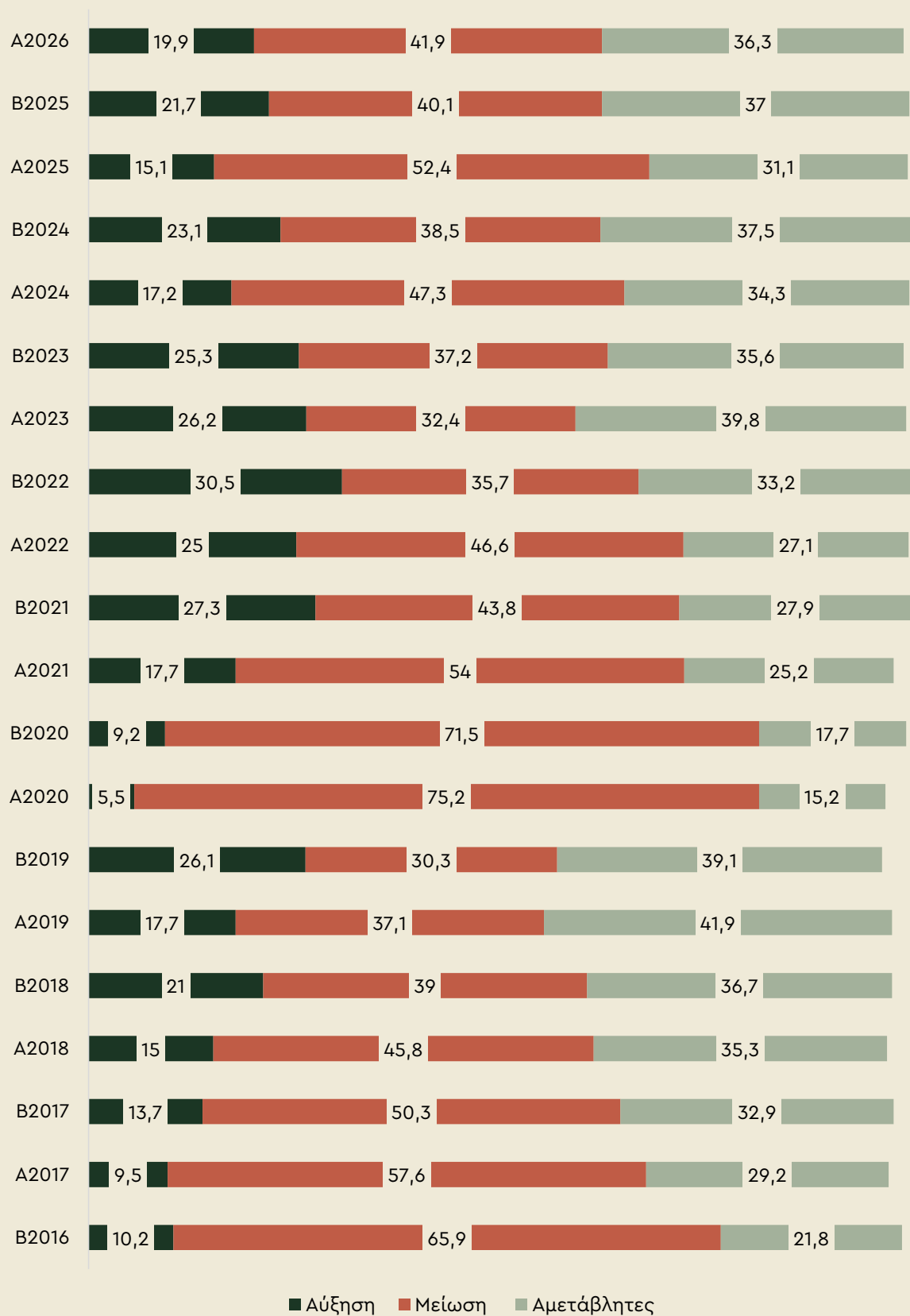
Αναμενόμενα, η εικόνα της εξέλιξης των παραγγελιών των επιχειρήσεων από τους προμηθευτές τους αποτυπώνονται αντίστοιχα αποτελέσματα με αυτά της ζήτησης, με μόλις το 19,9% των επιχειρήσεων να έχουν αυξήσει τις παραγγελίες τους προς τους προμηθευτές τους έναντι του 41,9% που τις περιόρισε και του 36,3% που δεν μετέβαλε τον όγκο παραγγελιών του.

Από την ανάλυση των δεδομένων της εξέλιξης των παραγγελιών που υποβάλλουν οι επιχειρήσεις στους προμηθευτές τους επαληθεύεται η δυσμενής θέση των επιχειρήσεων του εμπορίου και της εστίασης. Συγκεκριμένα, το 52,1% των επιχειρήσεων του κλάδου του εμπορίου μείωσε τις παραγγελίες του έναντι μόλις του 15,2% που τις αύξησε και του 32% που διατήρησε τις παραγγελίες αμετάβλητες. Στον κλάδο των υπηρεσιών συνολικά, αύξηση των παραγγελιών προς προμηθευτές κατέγραψε το 21,1% των επιχειρήσεων έναντι του 32,6% που μείωσε τις παραγγελίες και του 43% που τις διατήρησε αμετάβλητες. Στις επιχειρήσεις

Γράφημα 5: Ζήτηση – Αποτίμηση εξαμήνου- Σύγκριση με προηγούμενες έρευνες

Γράφημα 6: Παραγγελίες- Αποτίμηση εξαμήνου-Σύγκριση με προηγούμενες έρευνες

της εστίασης όμως τα αντίστοιχα ποσοστά διαφέρουν σημαντικό από τον γενικό κλάδο υπηρεσιών καθώς το 49% μείωσε τις παραγγελίες του, έναντι του 23,5% που τις αύξησε και του 24,5% που τις διατήρησε σταθερές. Στον κλάδο της Μεταποίησης – Βιοτεχνίας τέλος, το 25,2% αύξησε τις παραγγελίες του, το 44,1% τις μείωσε και το 29,7% τις διατήρησε στα ίδια επίπεδα.

Παρακολούθημα της ζήτησης είναι και η εξέλιξη των παραγγελιών με γεωγραφικά κριτήρια, αφού το μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων που αύξησε τις παραγγελίες του εντοπίζεται στα Νησιά του Αιγαίου – Κρήτη και την Αττική, με το 22,8% και το 22% των επιχειρήσεων αντίστοιχα να αυξάνουν τις παραγγελίες τους, έναντι των 35,4% και 38,^% αντίστοιχα που τις μείωσαν και των 40,9% και 37,6% που δεν τις διαφοροποίησαν. Στην Βόρεια Ελλάδα, το 20,6% των επιχειρήσεων αύξησε τις παραγγελίες του έναντι του 44% που τις μείωσε και του 33,2% που τις διατήρησε σταθερές. Στην Κεντρική Ελλάδα τέλος εντοπίζεται και πάλι η δυσμενέστερη αναλογία καθώς μόλις το 14% των επιχειρήσεων αύξησε τις παραγγελίες του, το 48,3% τις μείωσε και το 35,2% τις διατήρησε σταθερές.

Σε ότι αφορά τη διακύμανση των παραγγελιών των επιχειρήσεων σε σχέση με τον ετήσιο κύκλο εργασιών τους, παρατηρείται αύξηση των παραγγελιών για το 28,2% των επιχειρήσεων με ετήσιο κύκλο εργασιών που υπερβαίνει τις 300.000€, έναντι μείωση των παραγγελιών που έκανε το 36,9% και την μη μεταβολή στις παραγγελίες που δεν προχώρησε σε μεταβολές των παραγγελιών του. Για τις επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ 100 και 300.000€, αύξηση των παραγγελιών πραγματοποιήθηκε από το 22,9% των επιχειρήσεων, μείωση από το 41,1% και χωρίς μεταβολές στις παραγγελίες ολοκλήρωση το πρώτο μισό του έτους το 35,4%. Για τις επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ 50 και 100.000€ αύξηση παραγγελιών έκανε το 20,4% έναντι μείωσης που έκανε το 44,3% και του 34,3% που δεν έκανε μεταβολές στις παραγγελίες του. Τέλος για τις μικρότερες επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τις 50.000€ αύξηση παραγγελιών έκανε μόλις το 14%, μείωση το 46,2% και καμία μεταβολή το 37,5%.

Σε αύξηση των παραγγελιών του προχώρησαν το 27,8% των Α.Ε., το 31,3% των ΙΚΕ, το 24,1% των Ο.Ε.-Ε.Ε/ΕΠΕ και το 15,7% των ατομικών επιχειρήσεων. Αντίθετα μείωση παραγγελιών έκανε το 35,6% των Α.Ε., το 32,8% των ΙΚΕ, το 39,7% των ΟΕ-ΕΕ/ΕΠΕ και το 45% των ατομικών επιχειρήσεων.

Τέλος αύξηση των παραγγελιών έκανε το 30,6% των επιχειρήσεων με περισσότερα από πέντε άτομα προσωπικό, το 24,8% όσων απασχολούν τέσσερις έως πέντε εργαζόμενους, το 25,7% όσων απασχολούν δύο έως τρεις εργαζόμενους, το 16,2% όσων απασχολούν έναν εργαζόμενο και το 10,9% των επιχειρήσεων χωρίς προσωπικό. Στον αντίποδα τα αντίστοιχα ποσοστά όσων μείωσαν τις παραγγελίες τους είναι 34,9%, 40,4%, 31,7%, 44,2% και 51%.

Οι προβλέψεις των επιχειρήσεων σχετικά με την εξέλιξη των παραγγελιών τους προς τους προμηθευτές τους στο δεύτερο μισό του έτους κινούνται σε αντιστοιχία με τις υπόλοιπες προβλέψεις τους, ήτοι το 21,4% προβλέπει να τις αυξήσει, 32,3% να τις μειώσει και το 38% να τις διατηρήσει αμετάβλητες.

Το 43,3% των επιχειρήσεων του εμπορίου εκτιμά ότι θα μειώσει τις παραγγελίες του, ενώ μόλις το 14,5% ότι θα τις αυξήσει. Στην μεταποίηση μείωση παραγγελιών προς προμηθευτές προβλέπει το 29,7% των επιχειρήσεων και αύξηση το 27%, ενώ στις υπηρεσίες το 24,7% προβλέπει αύξηση και το 24,7% επίσης μείωση των παραγγελιών του. Μία στις τρεις επιχειρήσεις της Αττικής και της Κεντρική Ελλάδα προβλέπουν ότι θα μειώσουν τις παραγγελίες τους προς τους προμηθευτές τους, στη Βόρεια Ελλάδα το αντίστοιχο ποσοστό προσεγγίζει τις μία στις τέσσερις, ενώ στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη περιορίζεται στις μία στις πέντε. Αντίστροφα, μια στις πέντε περίπου επιχειρήσεις σε όλη την Ελλάδα εκτιμούν ότι θα αυξήσουν τις παραγγελίες τους, ενώ αντίστοιχη πρόβλεψη κάνουν και μια στις τέσσερις περίπου επιχειρήσεις των Νησιών του Αιγαίου και της Κρήτης. Κατά τα λοιπά οι προβλέψεις των επιχειρήσεων ακολουθούν αναλογικά τις διαφοροποιήσεις που σχετίζονται με το μέγεθος και την οικονομική τους θέση.

Ρευστότητα

Το πρόβλημα της ρευστότητας των επιχειρήσεων παραμένει οξύ στην ελληνική οικονομία, καθώς παρά την προαναφερόμενη πρόωρη έναρξη της τουριστικής περιόδου σε ορισμένες έστω γεωγραφικές ενότητες, το 48% των επιχειρήσεων διαπιστώνει μείωση της ρευστότητας που διαθέτει στο Α' εξάμηνο του έτους συγκριτικά με το προηγούμενο, το 16,4% διαπίστωσε βελτίωση την ίδια περίοδο, ενώ το 34,7% δεν κατέγραψε μεταβολές ως προς την ρευστότητα στο εξεταζόμενο χρονικό διάστημα. Η συνολική εικόνα είναι ορατά βελτιωμένη συγκριτικά με το πρώτο εξάμηνο των δύο προηγούμενων ετών, διαδέχεται όμως το χειρότερο δεύτερο εξάμηνο της ίδιας χρονικής περιόδου, ενώ παραπέμπει έντονα στο πρώτο εξάμηνο του 2021 όταν και η κρίση ρευστότητας της πανδημίας ήταν ακόμη παρούσα.

Η στατιστική αυτή βελτίωση όμως, είναι περισσότερο από προφανές ότι δεν μεταβάλει το γεγονός ότι η ρευστότητα παραμένει κυρίαρχο, επίμονο και σημαντικό πρόβλημα για την επιχειρηματική δραστηριότητα αφού μία στις δύο επιχειρήσεις σχεδόν διαπιστώνουν μείωση της ρευστότητας γεγονός που επηρεάζει και άλλους κρίσιμους οικονομικούς δείκτες όπως θα αναδειχθεί παρακάτω.

Όπως είναι αναμενόμενο με βάση τα πρότερα ευρήματα, η εξέλιξη και της ρευστότητας των επιχειρήσεων διαφοροποιείται σημαντικά ανά κλάδο, γεωγραφική έδρα και μέγεθος επιχειρήσεων. Έτσι το σημαντικότερο πρόβλημα εντοπίζεται και πάλι στον ευρύτερο κλάδο του εμπορίου όπου το 57,9% διαπιστώνει επιδείνωση της ρευστότητας κατά το Α' εξάμηνο του έτους, έναντι μόλις του 11,3% που διαπίστωσε βελτίωση και του 30% όπου δεν διαπιστώνονται μεταβολές. Στον κλάδο της Μεταποίησης - Βιοτεχνίας η μείωση της ρευστότητας αφορά το 46,4% των επιχειρήσεων, έναντι του 19,8% όπου αυξήθηκε και του 32,9% όπου δεν σημειώθηκαν μεταβολές. Στις Υπηρεσίες επιδείνωση της ρευστότητας είχε το 40,8% των επιχειρήσεων, βελτίωση το 18,8% και χωρίς μεταβολές ήταν η αντίστοιχη περίοδος για το 39,5%. Η εστίαση που επίσης εντοπίζεται να αντιμετωπίζει ιδιαίτερες πιέσεις την συγκεκριμένη περίοδο, διαφοροποιείται αισθητά από τον ευρύτερο κλάδο των Υπηρεσιών καθώς επιδείνωση της ρευστότητας κατέγραψε το 52% των επιχειρήσεων, έναντι 22,6% που διαπίστωσε βελτίωση και του 24,5% όπου δε υπήρξαν μεταβολές.

Γράφημα 7: Ρευστότητα – Αποτίμηση εξαμήνου- Σύγκριση με προηγούμενες έρευνες

Επιδείνωση της ρευστότητας αντιμετωπίζει το 49,5% των ατομικών επιχειρήσεων, το 51% των ΟΕ-ΕΕ/ΕΠΕ, το 38,8% των ΙΚΕ και το 36,7% των ΑΕ, ενώ βελτίωση αντίθετα το 12,7% των ατομικών, το 19,1% των ΟΕ-ΕΕ/ΕΠΕ, το 31,3% των ΙΚΕ και το 24,4%.

Μείωση της ρευστότητας είχαν περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις στη Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα κατά το πρώτο μισό του έτους και συγκεκριμένα το 54,7% των επιχειρήσεων της Κεντρικής Ελλάδας και το 53,4% της Βόρειας. Μικρότερα είναι τα αντίστοιχα ποσοστά στην Αττική όπου το 44,2% διαπίστωσε επιδείνωση της ρευστότητας, όπως αντίστοιχα και το 35,4% των επιχειρήσεων στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη. Βελτίωση της ρευστότητας κατέγραψε την ίδια περίοδο μόλις το 11,9% των επιχειρήσεων στην κεντρική Ελλάδα, το 14,1% στην Βόρεια, το 17,9% στην Αττική και το 25,2% στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη.

Μείωση ρευστότητας κατέγραψαν επίσης το 55,2% των επιχειρήσεων με ετήσιο κύκλο εργασιών έως 50.000€, το 48,8% όσων ο κύκλος εργασιών βρίσκεται μεταξύ 50 και 100.000€, το 44,3% που ο τζίρος τους κυμαίνεται μεταξύ 100 και 300.000€ όπως και το 41,3% όσων ο κύκλος εργασιών ήταν το 2025 υψηλότερος. Αντίθετη εξέλιξη, δηλαδή βελτίωση της ρευστότητας είχε το 11,8%, το 15,9%, το 16,7% και το 28,2% των επιχειρήσεων κατά αντίστοιχη της παραπάνω σειράς με κριτήριο τον ετήσιο κύκλο εργασιών.

Τέλος, επιδείνωση της ρευστότητάς τους διαπιστώνουν το 55,5% των επιχειρήσεων χωρίς προσωπικό έναντι του 10,3% που είδε αύξηση της ρευστότητας. Το 45,9% των πολύ μικρών επιχειρήσεων (1-10 εργαζόμενοι) είχε επίσης μείωση ρευστότητας έναντι του 16,9% που είχε βελτίωση. Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (με 11 ή περισσότερους εργαζομένους) είδαν την ρευστότητα να μειώνεται σε ποσοστό 40,4% ενώ βελτίωση είχε το 27,5%. Το μεγάλο ποσοστό επιδείνωσης της ρευστότητας ακόμα και στις μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις καταδεικνύει με σαφήνεια την μεγέθυνση του προβλήματος της ρευστότητας σε όλο και μεγαλύτερο μέρος της επιχειρηματικής κοινότητας, μια διάσταση που επαληθεύεται όπως θα δούμε και από την ανησυχητική αύξηση των επιχειρήσεων με ληξιπρόθεσμες οφειλές προς προμηθευτές και όχι μόνο.

Πίνακας 1. Μεταβολή ρευστότητας Α εξαμήνου 2026

– Επιχειρήσεις βάσει τάξης μεγέθους απασχόλησης –

	Χωρίς προσωπικό	Πολύ μικρή (1-9 εργαζόμενοι/ες)	Μικρή – Μεσαία (10 και άνω άτομα προσωπικό)
αυξήθηκε	10,3%	16,9%	27,5%
αμετάβλητη	36,5%	36,7%	29,4%
μειώθηκε	55,5%	45,9%	40,4%

Σε επίπεδο προβλέψεων το 21,4% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι η ρευστότητά τους θα βελτιωθεί κατά το Β' εξάμηνο του έτους, το 34,7% ότι θα μειωθεί, ενώ το 35,8% δεν αναμένει κάποια μεταβολή. Αρνητικές εκτιμήσεις για την εξέλιξη της ρευστότητας της επιχείρησης διατυπώνει το 43,8% του κλάδου του εμπορίου, το 32% στην Μεταποίηση – Βιοτεχνία, το 28,8% στις Υπηρεσίες, το 41,2% των επιχειρήσεων με ετήσιο κύκλο εργασιών έως 50.000€, το 37,8% όσων ο κύκλος εργασιών κυμαίνεται μεταξύ 50 και 100.000€, το 34,4% με ετήσιο τζίρο μεταξύ 100 και 300.000€ καθώς και το 22,8% με μεγαλύτερο ετήσιο κύκλο εργασιών. Αντίστοιχα, αρνητικές είναι οι προβλέψεις για το 39,7% των επιχειρήσεων στη Βόρεια Ελλάδα, το 37,3% στην Κεντρική Ελλάδα, το 35,1% στην Αττική και το 18,1% στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη. Θετικές προβλέψεις για την εξέλιξη της ρευστότητάς τους έχει το 14,3% του κλάδου του εμπορίου, το 26,6% στην Μεταποίηση – Βιοτεχνία, το 24,6% στις Υπηρεσίες, το 18,5% των επιχειρήσεων με ετήσιο κύκλο εργασιών έως 50.000€, το 17,9% όσων ο κύκλος εργασιών κυμαίνεται μεταξύ 50 και 100.000€, το 20,8% με ετήσιο τζίρο μεταξύ 100 και 300.000€ καθώς και το 31,6% με μεγαλύτερο ετήσιο κύκλο εργασιών. Αντίστοιχα, αρνητικές είναι οι προβλέψεις για το 20,9% των επιχειρήσεων στη Βόρεια Ελλάδα, το 19,5% στην Κεντρική Ελλάδα, το 20,5 % στην Αττική και το 29,1% στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη, αναδεικνύοντας ότι και στην αγορά κυριαρχεί η αντίληψη ότι η κυρίαρχη κατεύθυνση είναι ο οικονομικός συγκεντρωτισμός.

Ταμειακά διαθέσιμα

Βελτιωμένη αλλά όχι καθησυχαστική εμφανίζεται η εικόνα των ταμειακών διαθεσίμων των επιχειρήσεων, καθώς για δεύτερο διαδοχικό εξάμηνο από το 2022 και εξής, ο αριθμός των επιχειρήσεων που έχουν το πολύ για ένα μήνα ταμειακά διαθέσιμα υπολείπεται του 50%. Το γεγονός όμως ότι περισσότερες από τέσσερις στις δέκα επιχειρήσεις (44,7%) δεν έχουν (21,8%) ή έχουν το πολύ για έναν μήνα (22,9%) ταμειακά διαθέσιμα διατηρεί αμείωτο τον προβληματισμό γύρω από την ανθεκτικότητα των επιχειρήσεων. Σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο (Β' 2025) η αύξηση κατά τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες αθροιστικά των επιχειρήσεων που δεν έχουν ή έχουν το πολύ για ένα μήνα ταμειακά διαθέσιμα ενδέχεται να αποδίδεται στις διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται εποχιακά λόγω της τουριστικής περιόδου.

Είναι σαφές, ότι η ορατή παραπάνω βελτίωση οφείλεται στη συνειδητή προσπάθεια συνολικά των επιχειρήσεων να οικοδομήσουν την ανθεκτικότητά τους σε αντίξοες οικονομικά συνθήκες, αφού η επίμονη κρίση ακρίβειας αυξάνει διαρκώς τις επιχειρηματικές δαπάνες, επηρεάζει αρνητικά την πραγματική κερδοφορία ενώ ταυτόχρονα και οι βιοποριστικές ανάγκες των επιχειρηματιών και των νοικοκυριών τους αυξάνονται διαρκώς.

Πιο ευάλωτες στους κινδύνους που ελλοχεύουν από την έλλειψη ή την περιορισμένη επάρκεια ταμειακών διαθεσίμων αναδεικνύονται εύλογα οι επιχειρήσεις με μικρότερο ετήσιο κύκλο εργασιών. Συγκεκριμένα, για όσες τα ετήσια μεικτά έσοδα δεν ξεπερνούν τις 50.000€ καθώς με μηδενικά ταμειακά διαθέσιμα εντοπίζεται το 34,7% ενώ το πολύ για ένα μήνα επαρκούν τα διαθέσιμα του 24,4% της συγκεκριμένης κατηγορίας επιχειρήσεων. Παρόμοια προβλήματα αντιμετωπίζουν και οι επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών από 50 έως 100.000€ καθώς

Γράφημα 8: Επάρκεια Ταμειακών Διαθέσιμων

δεν υπάρχουν ταμειακά διαθέσιμα στο 18,9%, ενώ επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες τους το πολύ για ένα μήνα στο 25,4%. Ισχυρης έντασης είναι το έλλειμα ταμειακών διαθεσίμων και για την επόμενη κατηγορία επιχειρήσεων, με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ 100 και 300000€, καθώς το 14,1% έχει μηδενικά ταμειακά διαθέσιμα και για το 27,1% αυτά επαρκούν το πολύ για ένα μήνα. Τέλος για τις επιχειρήσεις με μεγαλύτερο ετήσιο κύκλο εργασιών, χωρίς ταμειακά διαθέσιμα εντοπίζεται το 9,7% αυτών, ενώ το πολύ για ένα μήνα επαρκούν τα διαθέσιμα για το 16% των επιχειρήσεων της κατηγορίας.

Σε κλαδικό επίπεδο, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εμπόριο αντιμετωπίζουν το μεγαλύτερο πρόβλημα καθώς μία στις τέσσερις (25,6%) έχει μηδενικά ταμειακά διαθέσιμα και μια στις τέσσερις επίσης (25,7%) έχει ταμειακά διαθέσιμα που επαρκούν το πολύ για ένα μήνα. Παρόμοια προβλήματα αντιμετωπίζουν και οι επιχειρήσεις του κλάδου Μεταποίησης – Βιοτεχνίας αφού σχεδόν μία στις πέντε (18,9%) έχει μηδενικά ταμειακά διαθέσιμα, ενώ για περισσότερες από μία στις πέντε (22,1%) αυτά επαρκούν μόλις για το διάστημα το πολύ ενός μήνα. Ο κλάδος των Υπηρεσιών δεν διαφοροποιείται αφού χωρίς ταμειακά διαθέσιμα είναι μία στις πέντε επιχειρήσεις (20,2%) και με επάρκεια διαθεσίμων το πολύ για ένα μήνα βρίσκονται μία στις πέντε επιχειρήσεις επίσης (20,8%). Στον κλάδο της εστίασης που έχει εντοπιστεί ως ιδιαίτερα επιβαρυνμένος στην ευρύτερη κατηγορία των Υπηρεσιών, οι επιχειρήσεις χωρίς ταμειακά διαθέσιμα προσεγγίζουν τις μία στις τρεις (28,4%), ενώ μία στις τέσσερις (24,5%) διαθέτουν επάρκεια το πολύ για ένα μήνα.

Η μη επάρκεια ταμειακών διαθεσίμων προβληματίζει ιδιαίτερα καθώς αποτελεί κρίσιμο δείκτη για τις δυνατότητες των επιχειρήσεων να διατηρήσουν ή και να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας. Υπό τη συγκεκριμένη διάσταση, η απουσία ή η περιορισμένη επάρκεια ταμειακών διαθεσίμων που εντοπίζεται στο 40% των πολύ μικρών επιχειρήσεων (με έναν έως δέκα εργαζομένους) οι οποίες δεν έχουν ή έχουν το πολύ για ένα μήνα επάρκεια πόρων στα ταμεία τους, καθώς αντίστοιχα και για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (με περισσότερους από δέκα εργαζομένους) όπου το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται στο 22,9%, ενδέχεται να προκαλέσει ευρύτερες συνέπειες εάν δεν ληφθούν μέτρα βελτίωσης του δείκτη επάρκειας διαθεσίμων ταμειακών κεφαλαίων. Το γεγονός τέλος ότι για τις επιχειρήσεις χωρίς προσωπικό αντίστοιχα ελλείμματα ταμειακών διαθεσίμων αντιμετωπίζει το 58,4% , γεγονός που τις καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτες σε αιφνίδιες αρνητικές καταστάσεις, με αλυσιδωτές συνέπειες και σε άλλες επιχειρηματικές οντότητες που διατηρούν εμπορικές συναλλαγές με αυτές.

Δυστυχώς το πρόβλημα της ρευστότητας και των ταμειακών διαθεσίμων δεν είναι συγκυριακό καθώς εκτείνεται πλέον για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Η βελτίωση που εντοπίστηκε χαρακτηρίζεται περιορισμένη και οφείλεται αποκλειστικά στις προσπάθειες των επιχειρήσεων όπως αναφέρθηκε να διαμορφώσουν έστω περιορισμένα αποθεματικά ασφαλείας σε συνθήκες όμως που δεν τις ευνοούν ούτε κατ' ελάχιστο.

Πίνακας 2. Ταμειακά διαθέσιμα – Επιχειρήσεις βάσει τάξη μεγέθους απασχόλησης

	Χωρίς προσωπικό	Πολύ μικρή (1-9 εργαζόμενοι/ες)	Μικρή – Μεσαία (10 και άνω άτομα προσωπικό)
Δεν υπάρχουν ταμειακά διαθέσιμα	35,1%	16,6%	8,3%
Για λιγότερο από μήνα	9,7%	8,9%	7,3%
Για ένα μήνα	13,6%	14,5%	7,3%
Για 2 μήνες	6,2%	10,3%	15,6%
Για 3 – 4 μήνες	7,4%	12,6%	14,7%
Για 5 – 6 μήνες	9,2%	15,8%	12,8%
Για περισσότερο από 6 μήνες	8,3%	12,1%	19,3%

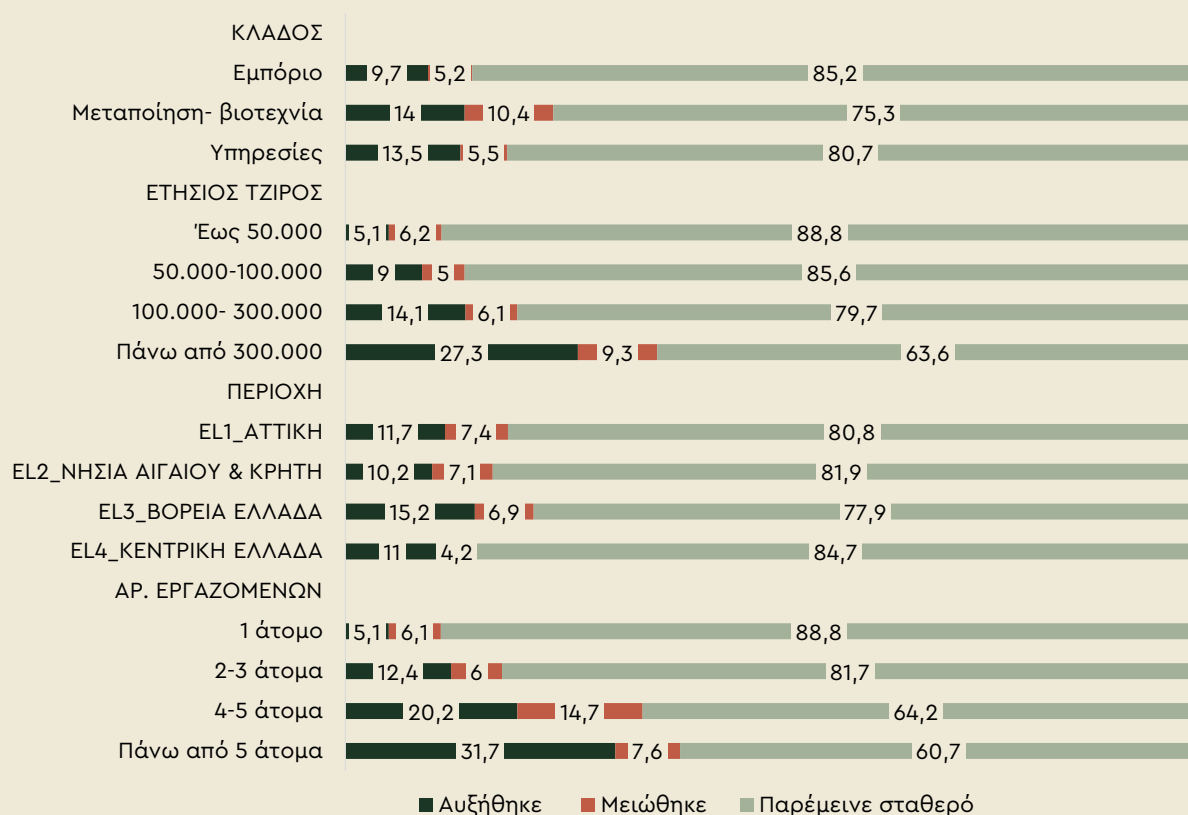
Απασχόληση

Η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων διατήρησε σταθερές τις θέσεις εργασίας που συντηρεί κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, καθώς οκτώ στις δέκα επιχειρήσεις (81,1%) διατήρησε τον ίδιο αριθμό εργαζομένων. Αύξηση του αριθμού των εργαζομένων καταγράφεται στο 12,3% των επιχειρήσεων, ενώ αντίθετα μείωση στο 6,5%. Το θετικό ισοζύγιο που προκύπτει σχετίζεται με την έναρξη ή την προετοιμασία για την έναρξη της τουριστικής περιόδου.

Η εικόνα δεν διαφοροποιείται ουσιαστικά ανάλογα με το αντικείμενο δραστηριότητας καθώς οι επιχειρήσεις που αύξησαν το προσωπικό τους υπερτερούν όσων το μείωσαν. Στο εμπόριο 9,7% των επιχειρήσεων καταγράφουν αύξηση εργαζομένων το τελευταίο εξάμηνο έναντι του 5,2% που μείωσε προσωπικό, στη Μεταποίηση – Βιοτεχνία το 14% αύξησε εργαζομένους έναντι του 10,4% που μείωσε τον αριθμό τους, ενώ στις Υπηρεσίες επιπλέον προσωπικό συναντάται στο 13,5% των επιχειρήσεων έναντι του 5,5% που μείωσε αριθμό εργαζομένων.

Αρνητικό ισοζύγιο προκύπτει στις μικρότερες των επιχειρήσεων καθώς η μείωση αριθμού εργαζομένων σε επιχειρήσεις υπερτερεί όσων αύξησαν τις προσφερόμενες θέσεις σε επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών έως 50.000€, όπου μείωσε τις θέσεις εργασίας το 6,2% ενώ το αύξησε το 5,1%. Στις επιχειρήσεις που κατά τη διάρκεια της έρευνας απασχολούν ένα προσωπικό, εντοπίζεται ένα ποσοστό της τάξης του 6,1% που έχει μειώσει προσωπικό, επομένως σε προγενέστερη περίοδο απασχολούσε περισσότερους από έναν εργαζόμενο, καθώς και ένα ποσοστό της τάξης του 5,1% που αύξησε τον αριθμό των εργαζομένων, επομένως την προηγούμενη περίοδο δεν απασχολούσε εργαζόμενο. Τέλος, το 3,8% των επιχειρήσεων χωρίς προσωπικό δηλώνουν ότι το τελευταίο εξάμηνο μείωσαν το προσωπικό τους, γεγονός που συνεπάγεται ότι το προηγούμενο εξάμηνο απασχολούσαν τουλάχιστον έναν εργαζόμενο.

Γράφημα 9: Απασχόληση ανά κατηγορία – Α εξάμηνο 2026

Οι δυσκολίες στην εξεύρεση κατάλληλου προσωπικού για τις ανάγκες των επιχειρήσεων εξακολουθούν να είναι πρόβλημα για το 38,4% των επιχειρήσεων. Οι δυσκολίες εξεύρεσης κατάλληλου προσωπικού εντοπίζονται με μεγαλύτερη ένταση στο κλάδο της Μεταποίησης Βιοτεχνίας καθώς καταγράφεται ως πρόβλημα για το 50,5% των επιχειρήσεων, την εστίαση με το 52% να αντιμετωπίζει δυσκολίες, ενώ είναι σημαντικό αλλά πιο ήπιο για τις επιχειρήσεις του εμπορίου (31,4%) και για το σύνολο του κλάδου των υπηρεσιών όπου συμπεριλαμβάνεται και η εστίαση (38,1%)

Σε ότι αφορά τις προβλέψεις των επιχειρήσεων δεν αναμένονται σημαντικές μεταβολές το δεύτερο μισό του έτους, καθώς το 79,9% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι θα διατηρήσει τον ίδιο αριθμό εργαζομένων, το 10,4% ότι θα αυξήσει τον αριθμό τους και το 7,7% ότι θα τον μειώσει. Στο εμπόριο υπερτερούν οριακά όσες εκτιμούν ότι θα αυξήσουν τον αριθμό εργαζομένων τους καθώς ανέρχονται στο 7,7% του συνόλου ενώ ότι θα μειώσουν τον αριθμό εργαζομένων προβλέπει το 7%. Καλύτερη είναι η αναλογία στη Μεταποίηση – Βιοτεχνία και τις Υπηρεσίες, καθώς το 13,6% και το 10,9% προβλέπουν αύξηση αριθμού εργαζομένων, έναντι 10% και 7,1% αντίστοιχα που εκτιμούν ότι θα μειωθούν οι εργαζόμενοι στην επιχείρησή τους. Εξάιρεση στη συγκρατημένη αισιοδοξία των επιχειρήσεων για αύξηση του αριθμού εργαζομένων που απασχολούν καταγράφεται στην Κεντρική Ελλάδα που είναι η μοναδική μεγάλη γεωγραφική περιοχή που οι επιχειρήσεις που προβλέπουν ότι θα μειώσουν προσωπικό ανέρχονται στο 9,4% υπερτερώντας όσων εκτιμούν ότι θα το αυξήσουν που ανέρχονται στο 6,3%.

Αποτελέσματα χρήσης

Ανησυχητικά είναι τα ευρήματα σε ότι αφορά τα αποτελέσματα χρήσης των επιχειρήσεων καθώς λιγότερες από έξι στις δέκα επιχειρήσεις (58,7%) ολοκλήρωσαν το 2025 καταγράφοντας κερδοφορία, ενώ το 18,5% κατέγραψε ζημιές και το 16,9% μηδενικό ταμειακό αποτέλεσμα, τα έξοδα και τα έσοδα δηλαδή του 2025 ανήλθαν στο ίδιο επίπεδο. Σε δεινή θέση εντοπίζεται ο κλάδος του εμπορίου όπου μόλις το 51,2% των επιχειρήσεων κατέγραψε κέρδη το 2025, ενώ στη Μεταποίηση – Βιοτεχνία με κέρδη ολοκλήρωσε την προηγούμενη χρονιά το 68% των επιχειρήσεων του κλάδου και στις Υπηρεσίες κερδοφόρο ήταν το αποτέλεσμα για το 60,1%. Κέρδη κατέγραψε επίσης το 41,2% των επιχειρήσεων με ετήσιο κύκλο εργασιών έως 50.000€, το 62,2% με κύκλο εργασιών από 50 μέχρι 100.000€, το 69,8% με τζίρο μεταξύ 100 και 300.000€ και το 83,5% των επιχειρήσεων με μεγαλύτερο κύκλο εργασιών.

Συγκριτικά με τα αποτελέσματα χρήσης του 2024 παρατηρείται ότι οι επιχειρήσεις που ολοκλήρωσαν το 2025 με κέρδη ανέρχονται ακριβώς στο ίδιο ποσοστό (58,7%), οι επιχειρήσεις με ζημιές μειώθηκαν λίγο και αυξήθηκαν όσες είχαν μηδενικό αποτέλεσμα.

Τιμές Αγαθών – Υπηρεσιών

Αναμενόμενα, λόγω και της νέας έξαρσης του πληθωρισμού από τον Μάρτιο του 2026 και εξής, οι επιχειρήσεις στη συντριπτική τους πλειοψηφία, μην έχοντας άλλα περιθώρια, υποχρεώθηκαν να αυξήσουν τις τιμές πώλησης αγαθών και υπηρεσιών που προσφέρουν. Συγκεκριμένα το 40,3% των επιχειρήσεων προέβησαν σε ανατιμήσεις, έναντι μόλις του 7,2% που μείωσε τιμές και του 51,3% που διατήρησε σταθερές τις τιμές του. Η εικόνα παραπέμπει στο πρώτο εξάμηνο του 2023 και ανατρέπει την έστω σταδιακή αποκλιμάκωση των διαδοχικών ανατιμήσεων των προηγούμενων πέντε εξαμήνων.

Η πρακτική των ανατιμήσεων είναι καθολική με σημαντικό όμως εύρημα το γεγονός ότι είναι αντιστρόφως ανάλογη του μεγέθους των επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα προκύπτει ότι είναι μικρότερος ποσοστιαία ο αριθμός των μικρών επιχειρήσεων που ανατίμησε αγαθά και υπηρεσίες, συγκριτικά με τις επιχειρήσεις μεγαλύτερου μεγέθους. Συγκεκριμένα, οι ατομικές επιχειρήσεις, κατά κανόνα μικρότερες και αριθμητικά οι περισσότερες, διατηρούν τα πρωτεία σε ότι αφορά την σταθερότητα των τιμών, καθώς το 54,7% τις διατήρησε σταθερές, έναντι του 37,3% που τις αύξησε και του 6,8% που τις μείωσε. Οι ΟΕ-ΕΕ/ΕΠΕ παρουσιάζουν μια σχετική ισορροπία καθώς το 47,5% διατήρησε σταθερές τιμές, το 45,5% τις αύξησε και το 6,2% τις μείωσε. Στις ΙΚΕ στο 44,8% ανέρχονται τόσο οι επιχειρήσεις που αύξησαν τιμές όσο και όσες τις διατήρησαν σταθερές, ενώ το 9% υιοθέτησε πρακτική μειώσεων. Στις ΑΕ τέλος που κατά κανόνα είναι μεγαλύτερες, το ποσοστό όσων διατήρησαν σταθερές τιμές ανέρχεται στο 46,1% ενώ το αντίστοιχο των αυξήσεων ανέρχεται στο 42,7% και των μειώσεων στο 11,2%.

Πιο καθαρή είναι η εικόνα με βάση το ετήσιο κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων, αφού το 50,2% των επιχειρήσεων που ξεπερνούν τις 300.000€ τζίρου αύξησαν τιμές, όπως επίσης και το 40,6% των επιχειρήσεων με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ 100 και 300.000€, το 44,8% με

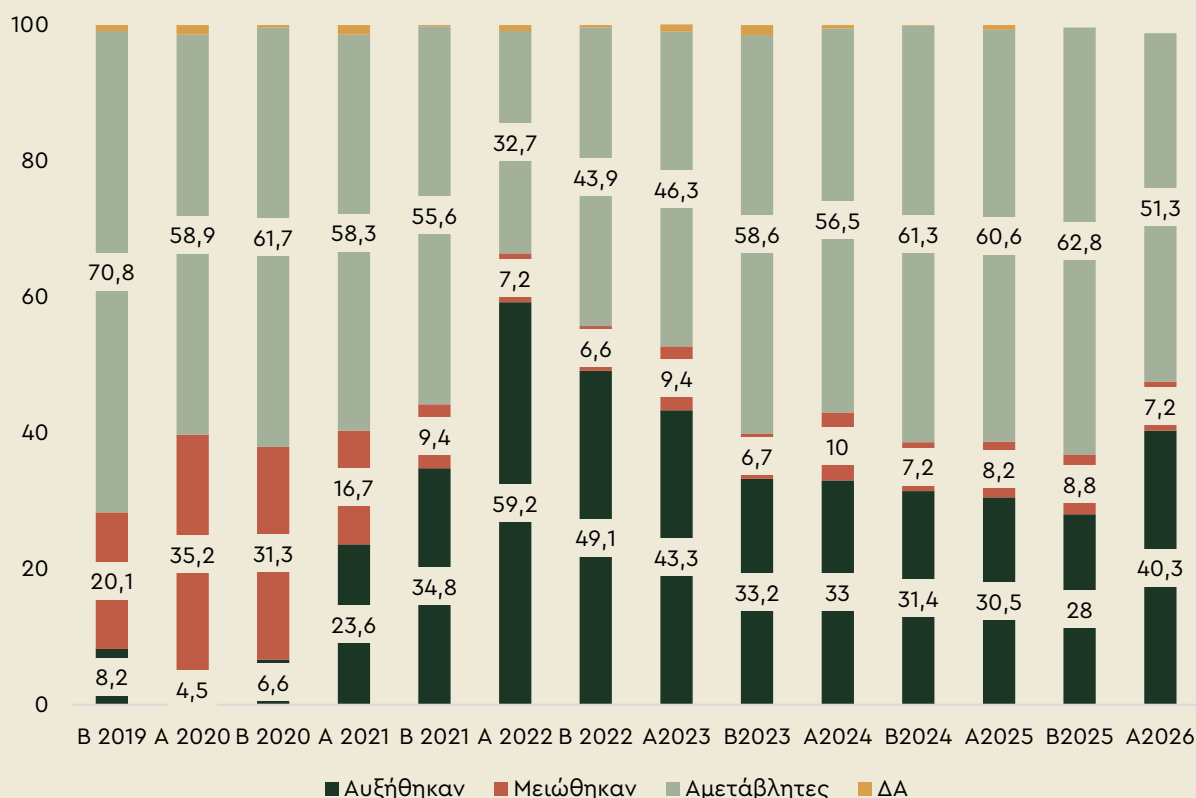
κύκλο εργασιών μεταξύ 50 και 100.000€ και τέλος το 32,5% των επιχειρήσεων με μικρότερο ετήσιο κύκλο εργασιών από τις παραπάνω κατηγορίες.

Σε κλαδικό επίπεδο, αύξησε τιμές το 44,9% των επιχειρήσεων στο εμπόριο ενώ τις μείωσε το 9%, το 41,4% στη Μεταποίηση – Βιοτεχνία ενώ τις μείωσε το 7,7% και το 36% των επιχειρήσεων στις Υπηρεσίες ενώ τις μείωσε 5,1%.

Ανησυχητικές είναι και οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για το επόμενο εξάμηνο (Β' 2026) σχετικά με τις τιμές αγαθών και υπηρεσιών που προσφέρουν καθώς το 27,2% εκτιμά ότι θα προβεί σε ανατιμήσεις, το 58,5% ότι θα διατηρήσει σταθερές τιμές και το 5,5% που εκτιμά ότι θα μειώσει τιμές.

Η ανησυχία προκαλείται κυρίως από το γεγονός ότι είναι εξαιρετικά ασυνήθιστο μια εταιρία να πραγματοποιεί δύο ανατιμήσεις σε μια και μόνο χρονιά, γεγονός που συνεπάγεται ότι σωρευτικά εάν επιβεβαιωθούν οι προβλέψεις, το άθροισμα των επιχειρήσεων που θα έχει κάνει ανατιμήσεις στο τέλος του 2026 μπορεί να ανέλθει στο 67,5%.

Γράφημα 10: Τιμές πώλησης αγαθών / υπηρεσιών (ποσοστά επιχειρήσεων)- Αποτίμηση Εξαμήνου – Συγκριτικό γράφημα

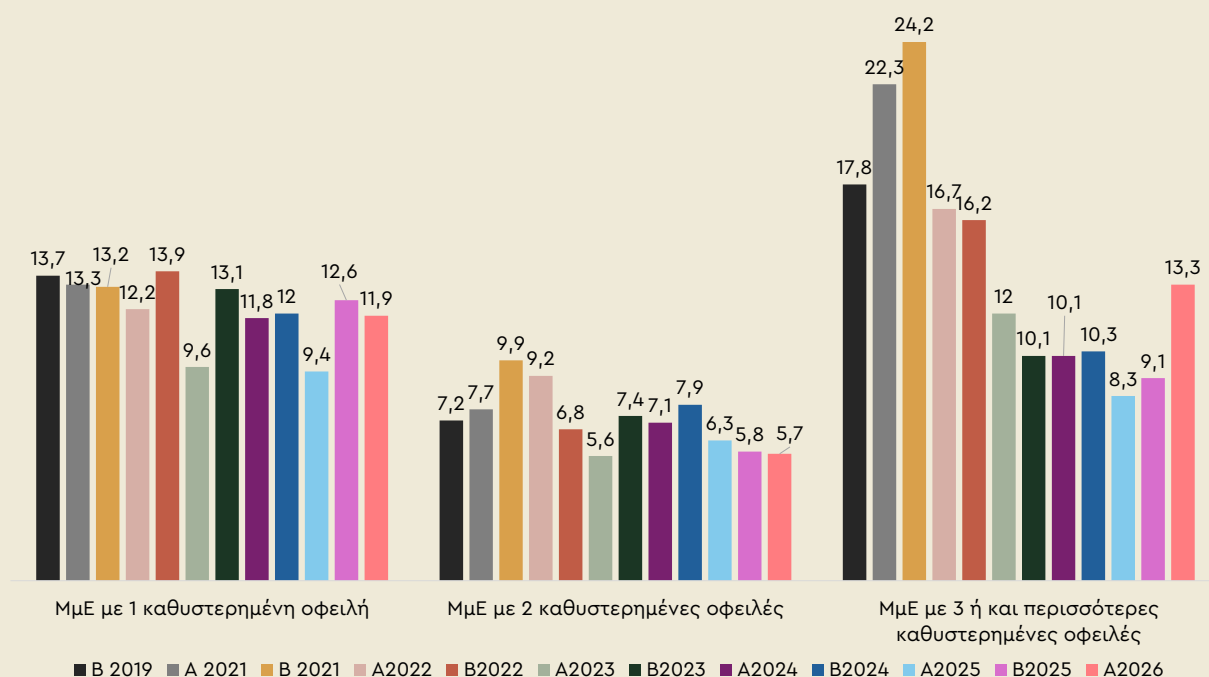

Υποχρεώσεις – οφειλές

Σε ότι αφορά τις υποχρεώσεις – οφειλές των επιχειρήσεων παρατηρείται μια σταθερή και ανησυχητική αύξηση όσων εμφανίζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές προς οποιαδήποτε κατηγορία εξετάζει η έρευνα κλίματος του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, καθώς περισσότερες από τρεις στις δέκα επιχειρήσεις (30,9%) εμφανίζονται να έχουν μία ή περισσότερες ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά το πρώτο μισό του έτους. Ενώ στο πρώτο εξάμηνο του 2025 εντοπίστηκε μια τάση συρρίκνωσης του αριθμού των επιχειρήσεων με καθυστερούμενες – ληξιπρόθεσμες οφειλές με το ποσοστό αυτών να ανέρχεται στο 24%, η τάση αυτή ανατράπηκε στο δεύτερο μισό του 2025 καθώς οι επιχειρήσεις με μία ή περισσότερες οφειλές ανήλθαν στο 27,5% και πλέον ξεπερνούν το 30% στο πρώτο μισό του 2026.

Το πλέον ανησυχητικό είναι ότι το ποσοστό των επιχειρήσεων με περισσότερες από δύο ληξιπρόθεσμες οφειλές αυξάνεται με ιδιαίτερη ένταση αφού μέσα σε έξι μήνες αυξήθηκε κατά 4,2 μονάδες και ανέρχεται πλέον στο 13,3% των επιχειρήσεων. Οι επιχειρήσεις με μία οφειλή μειώθηκαν από το 12,6% του προηγούμενου εξαμήνου στο 11,9%. Στα ίδια επίπεδα παρέμειναν οι επιχειρήσεις με δύο οφειλές καθώς ανήλθαν στο 5,7% έναντι του 5,8% του προηγούμενου εξαμήνου.

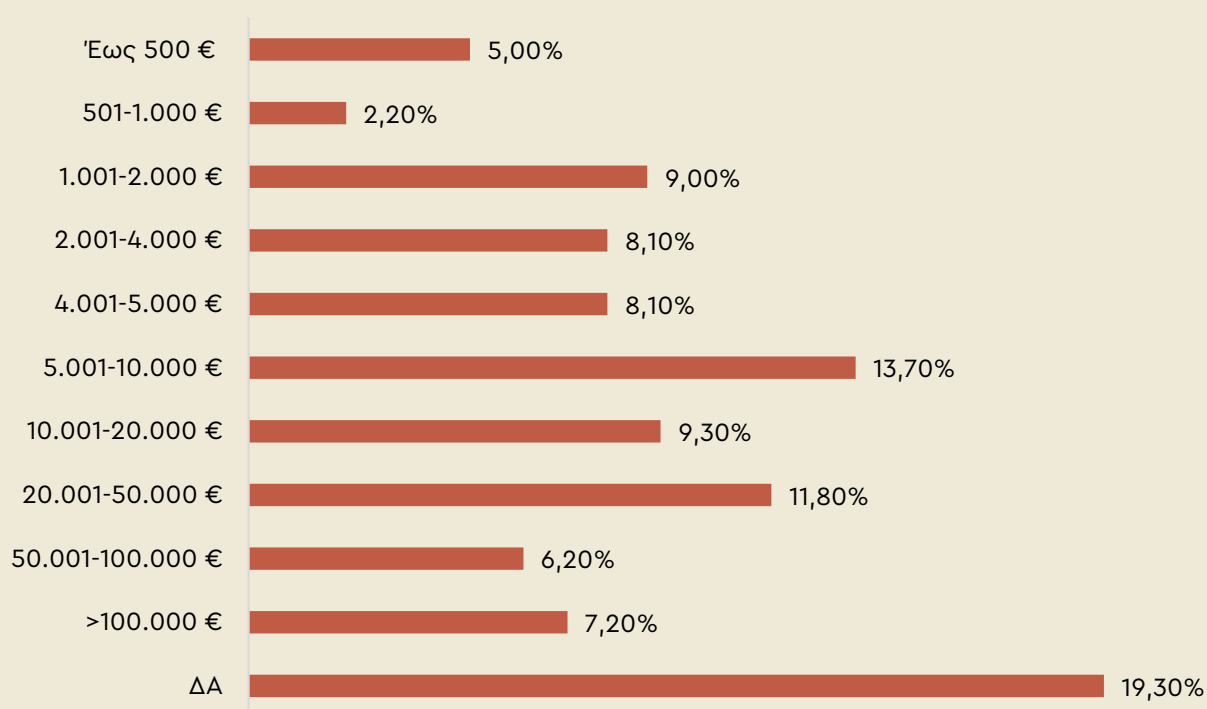
Γράφημα 11: Βαθμός υπερχρέωσης ΜμΕ – Σύγκριση εξαμήνων

Σε κάθε περίπτωση, όπως επανειλημμένως έχει τονιστεί, οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, αγωνίζονται ειλικρινώς για να περιορίσουν τις οφειλές τους και να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους. Προς επίρρωση της παραπάνω πραγματικότητας, προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις με χρέη άνω των 10.000€ συνεχίζουν να μειώνονται καθώς στο Α' εξάμηνο του 2026 ανέρχονται στο 34,5%, ενώ πριν από ένα χρόνο, στο Α' εξάμηνο του 2025 ανέρχονταν στο 45,1% και το Β' εξάμηνο του 2025 είχαν περιοριστεί στο 41,9%. Σε κάθε περίπτωση όμως, το γεγονός ότι περισσότερες από μία στις τρεις επιχειρήσεις με ληξιπρόθεσμες οφειλές εξακολουθούν να έχουν χρέη που ξεπερνούν τις 10.000€ αξιολογείται ως ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα που μπορεί να επιλυθεί μόνο εφόσον υιοθετηθούν πολιτικές ρύθμισης που θα ανταποκρίνονται στα οικονομικά δεδομένα των επιχειρήσεων.

Οι επιχειρήσεις με ληξιπρόθεσμες οφειλές που οφείλουν λιγότερα από 10.000€ ακολουθούν έντονα αυξητικές τάσεις, πιθανότατα λόγω της μετακύλισης των επιχειρήσεων που το προηγούμενο διάστημα καταγραφόταν στην υψηλή κατηγορία οφειλών σε χαμηλότερες βαθμίδες. Συγκεκριμένα, στο Α' εξάμηνο ανέρχονται στο 46,1% επί όσων έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές, ενώ πριν ένα έτος το Α' εξάμηνο του 2025 εντοπιζόταν στο 37,5% και στο προηγούμενο Β' εξάμηνο του 2025 στο 42,2%.

Γράφημα 12: Συνολικό ύψος οφειλής/ων – ΒΑΣΗ: όσοι έχουν καθυστερημένες οφειλές έστω και σε μια κατηγορία υποχρεώσεων

Όσον αφορά τις επιμέρους κατηγορίες υποχρεώσεων, προκύπτει ότι υπάρχει αύξηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών των επιχειρήσεων σε όλες τις κατηγορίες. Συγκεκριμένα στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται η εξέλιξη σε κάθε κατηγορία στα τελευταία τρία εξάμηνα:

Πίνακας 3. Εξέλιξη καθυστερημένων υποχρεώσεων ανά κατηγορία υποχρέωσης (Α2025 έως Α2026)

	ΕΦΟΡΙΑ	ΟΑΕΕ	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΕΝΟΙΚΙΟ	ΙΚΑ	ΛΟΙΠΑ
A2025	11,2%	10,3%	8,8%	7,9%	6,5%	5,3%	4,7%	4,6%
B2025	12,5%	9,7%	12,1%	8,2%	5,8%	6,8%	4,8%	5,4%
A2026	14,2%	12,6%	13,5%	10,6%	10,0%	9,4%	6,9%	7,1%

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

1. Οι φορολογικές απαιτήσεις του κράτους ξεπερνούν τη φοροδοτική δυνατότητα για όλο και μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων
2. Οι ρυθμίσεις οφειλών που προσφέρονται από το δημόσιο δεν είναι ρεαλιστικές, δεν προσφέρονται δηλαδή για την πραγματική αποκλιμάκωση των χρεών των επιχειρήσεων.
3. Οι τιμές πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας στις επιχειρήσεις είναι σε ύψος που δεν ανταποκρίνεται στις οικονομικές δυνατότητες των επιχειρήσεων
4. Η αύξηση των οφειλών προς προμηθευτές αποτελεί ένα αυξανόμενο πρόβλημα για την ελληνική οικονομία και αν δεν αντιμετωπιστεί έγκαιρα θα προκαλέσει αλυσιδωτές αρνητικές εξελίξεις.
5. Οι αυξήσεις των ενοικίων που ζητούνται από τις επιχειρήσεις βρίσκονται σε σημείο που δεν υποστηρίζεται από τα οικονομικά αποτελέσματα των επιχειρήσεων.
6. Τα επιτόκια που προσφέρονται για χρηματοδότηση των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων είναι υψηλά για τα πραγματικά οικονομικά δεδομένα των επιχειρήσεων, ιδίως όταν αυτά λαμβάνονται ως καταναλωτικά λόγω του αποκλεισμού μεγάλου μέρους του επιχειρηματικού κόσμου από επαγγελματικά δάνεια.

Ανησυχητικές είναι οι προβλέψεις των επιχειρήσεων και για τη δυνατότητά τους να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις το επόμενο διάστημα.

Συγκεκριμένα τα ποσοστά των επιχειρήσεων σε κάθε κατηγορία που εξετάζεται που εκτιμούν ότι δεν θα καλύψουν τις υποχρεώσεις είναι τα εξής:

- Στην εφορία το 13,6%
- Στις τράπεζες το 19%
- Στον ΕΦΚΑ για την προσωπική τους ασφάλιση (ΟΑΕΕ) 13,3%
- Σ ενοίκια 13%

- ▶ Σε προμηθευτές 12,1%
- ▶ Στον ΕΦΚΑ για ασφαλιστικές εισφορές εργαζομένων (ΙΚΑ) 9,6%
- ▶ Σε λογαριασμούς ενέργειας 10,4%
- ▶ Σε λοιπούς λογαριασμούς 8,6%

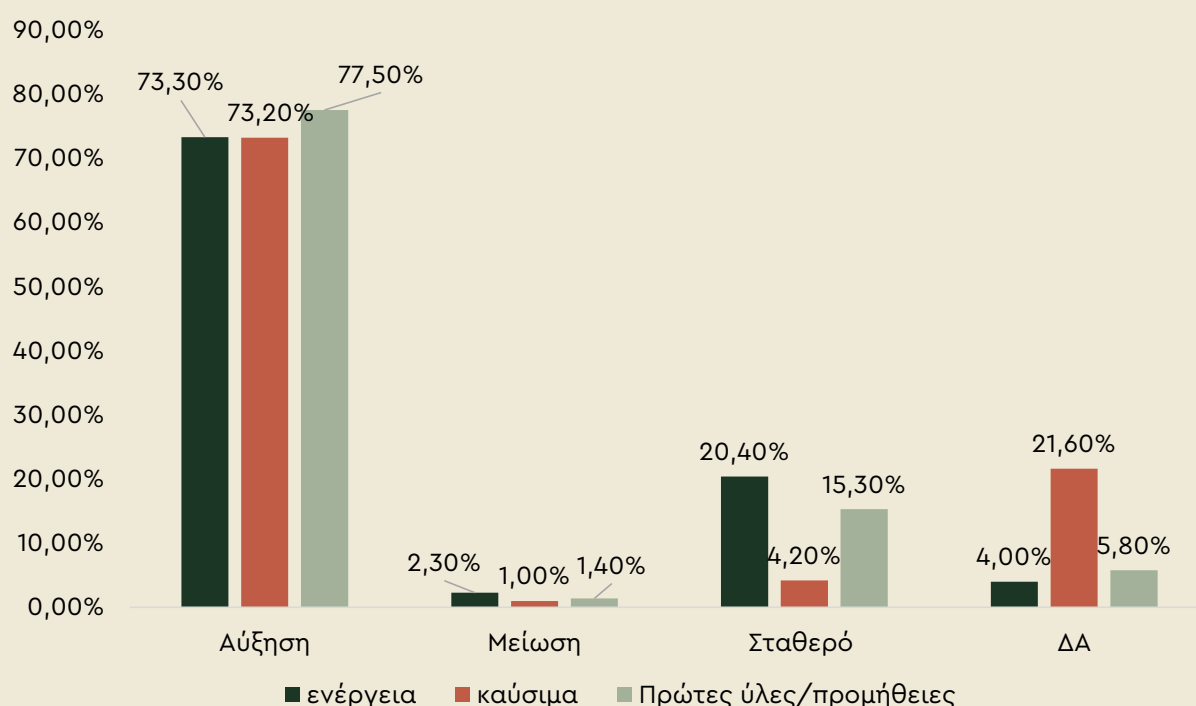
Επιπτώσεις ανατιμήσεων - αύξηση λειτουργικού κόστους

Η διόγκωση των οφειλών, η ανησυχία για τη δυνατότητα ανταπόκρισης στις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων, αλλά και οι ανατιμήσεις που γίνονται ή προετοιμάζονται στις τιμές πώλησης αγαθών ή υπηρεσιών, σχετίζονται άμεσα με την αύξηση του λειτουργικού κόστους των επιχειρήσεων.

Όπως αποτυπώνεται στο γράφημα περισσότερες από επτά στις δέκα επιχειρήσεις σημειώνουν αύξηση σε τρεις κύριες κατηγορίες που διαμορφώνουν το λειτουργικό κόστος και συγκεκριμένα στις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας, καυσίμων και πρώτων υλών/προμηθειών. Πιο συγκεκριμένα σε σύγκριση με το 2025 το 73,3% των επιχειρήσεων πληρώνει πιο ακριβά την ηλεκτρική ενέργεια, το 73,2% τα καύσιμα και το 77,5% τις πρώτες ύλες/προμήθειες που έχει ανάγκη η επιχείρηση.

Μεσοσταθμικά οι επιχειρήσεις προσδιορίζουν το ύψος αύξηση της ηλεκτρικής ενέργειας στο 26,03%, τις αυξήσεις στα καύσιμα στο 27,75% και τις ανατιμήσεις των πρώτων υλών/προμηθειών στο 24,75%.

Γράφημα 13: Αύξηση λειτουργικού κόστους σε σύγκριση με το 2025

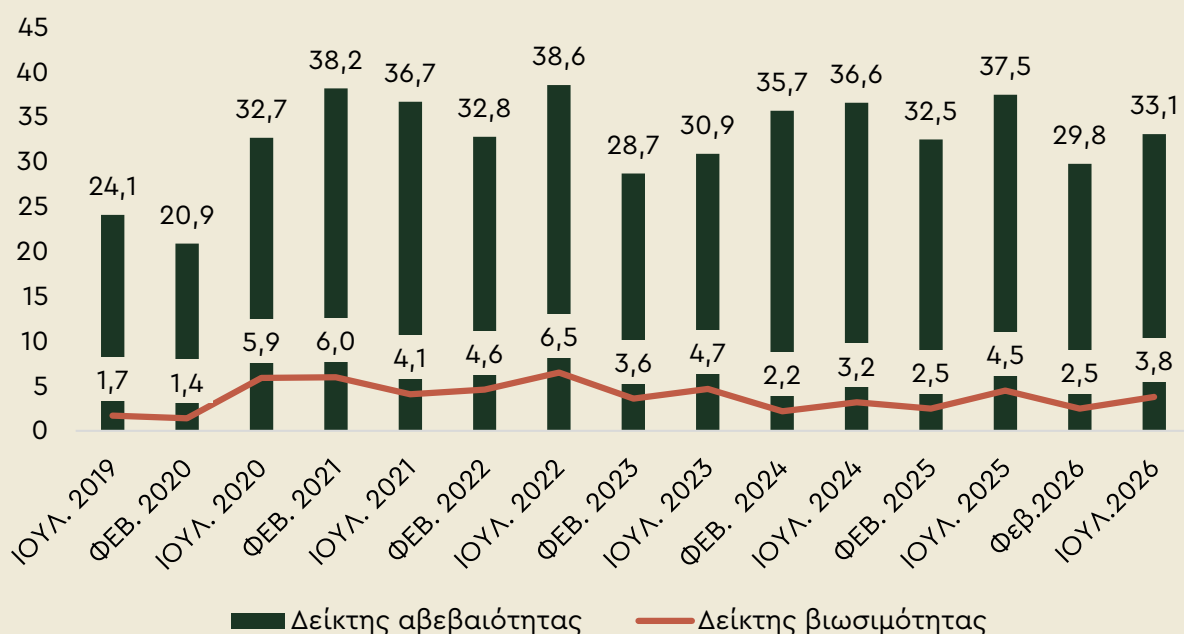
Δείκτες αβεβαιότητας και βιωσιμότητας

Η αβεβαιότητα στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις σχετικά με τη μελλοντική τους βιωσιμότητα ενισχύθηκε, καθώς ο δείκτης αβεβαιότητας³ διαμορφώθηκε στις 33,1 μονάδες, καταγράφοντας αύξηση 3,3 μονάδων σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο, οπότε είχε διαμορφωθεί στις 29,8 μονάδες. Ειδικότερα, το 14,4% των επιχειρήσεων δήλωσε ότι είναι πολύ πιθανό να διακόψει τη λειτουργία του το επόμενο διάστημα, ενώ το 18,7% των επιχειρήσεων δήλωσε ότι είναι αρκετά πιθανό να διακόψει τη λειτουργία του το επόμενο διάστημα. Παρά την άνοδο, ο δείκτης παραμένει χαμηλότερος από το επίπεδο του αντίστοιχου εξαμήνου του 2025, οπότε είχε διαμορφωθεί στις 37,5 μονάδες.

Ανάλογη είναι η εικόνα και ως προς τον δείκτη βιωσιμότητας, καθώς το 3,8% των επιχειρήσεων εκφράζει τον φόβο για διακοπή της δραστηριότητάς του το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, έναντι του 2,5% που ήταν τον Φεβρουάριο του 2026, παραμένοντας ωστόσο χαμηλότερα από το 4,5% του Ιουλίου του 2025.

³ Τα ποσοστά των επιχειρήσεων οι οποίες στις έρευνες του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ δηλώνουν πως το επόμενο διάστημα είναι πολύ ή αρκετά πιθανό να διακόψουν τη δραστηριότητά τους συνιστούν τον δείκτη αβεβαιότητας.

Γράφημα 14: Δείκτες αβεβαιότητας και βιωσιμότητας ΜμΕ

Τέλος, οι επιχειρήσεις που κυρίως αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες και κινδυνεύουν άμεσα με λουκέτο παραμένουν οι επιχειρήσεις με καθυστερημένες υποχρεώσεις, ιδίως εκείνες που είναι υπερχρεωμένες προς το Δημόσιο, οι επιχειρήσεις χωρίς προσωπικό και οι επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών έως 50.000 €.

Αξιολόγηση Πολιτικών Αντιμετώπισης της Ακρίβειας

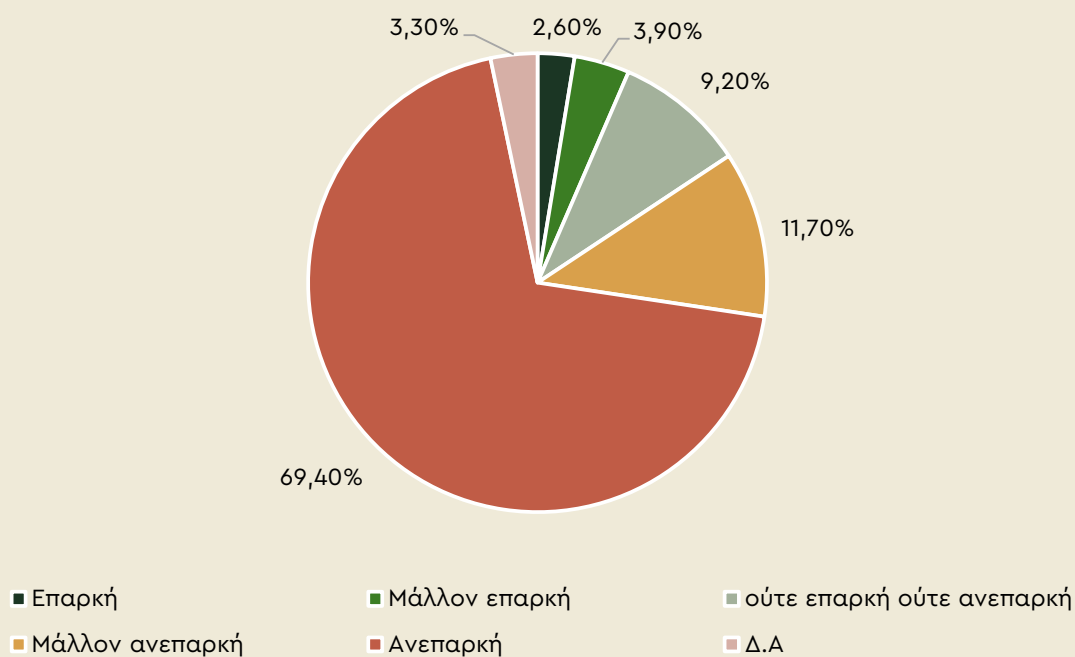
Η μεγάλη αύξηση του λειτουργικού κόστους, η οποία αιτιολογεί σε μεγάλο βαθμό και τις ανατιμήσεις που γίνονται, δεν φαίνεται να μπορεί να ανακοπεί από τα μέχρι σήμερα κυβερνητικά μέτρα για την αντιμετώπιση της ακρίβειας, όπως τουλάχιστον τα αξιολογεί η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, στο ερώτημα πώς αξιολογούν τα κυβερνητικά μέτρα για την ανάσχεση της ακρίβειας οκτώ στις δέκα (81,1%) τα χαρακτηρίζουν ανεπαρκή ή μάλλον ανεπαρκή, ενώ λιγότερες από μία στις δέκα επιχειρήσεις (6,5%) τα χαρακτηρίζουν επαρκή ή μάλλον επαρκή.

Η συντριπτικά αρνητική αξιολόγηση είναι καθολική χωρίς ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις ανάλογα με το μέγεθος, την οικονομική θέση, τον κλάδο δραστηριότητας ή την γεωγραφική έδρα των επιχειρήσεων.

Επίδραση ενδεχόμενης μείωσης συντελεστών ΦΠΑ

Στο ερώτημα της επίδρασης που θα είχε στις τιμές ενδεχόμενη μείωση των συντελεστών ΦΠΑ, περισσότερες από μία στις δύο επιχειρήσεις (54,3%) εκτιμούν ότι το συγκεκριμένο μέτρο θα επέφερε μειώσεις τιμών αγαθών ή υπηρεσιών. Σχεδόν μία στις τέσσερις επιχειρήσεις

Γράφημα 15: Αξιολόγηση κυβερνητικών πολιτικών για την αντιμετώπιση της ακρίβειας

(23,4%) εκτιμούν ότι θα ήταν ένα αποτελεσματικό μέτρο για τη συγκράτηση των τιμών στα σημερινά επίπεδα. Αντίθετα περισσότερες από μία στις δέκα επιχειρήσεις (16%) εκτιμούν ότι ενδεχόμενη μείωση των συντελεστών ΦΠΑ δεν θα είχε καμία επίδραση στις τιμές των αγαθών και των υπηρεσιών.

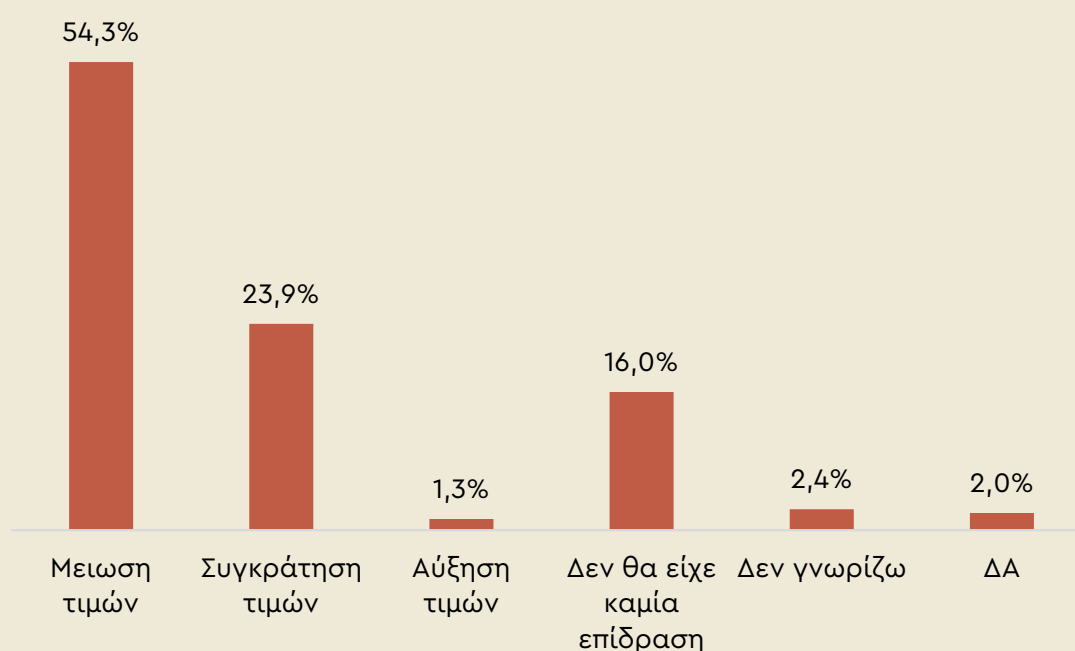
Σε κλαδικό επίπεδο, εάν οι απαντήσεις μπορούν να εκληφθούν και ως προδιάθεση για τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων στο ενδεχόμενο μείωσης των συντελεστών ΦΠΑ, προκύπτει ότι στο Εμπόριο το 59,8% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι το μέτρο θα επέφερε μειώσεις τιμών και το 22,3% ότι θα βοηθούσε στη συγκράτηση των τιμών. Αντίθετη άποψη, δηλαδή ότι δεν θα επηρέαζε τις τιμές εκφράζει το 13,2% του κλάδου.

Στην Μεταποίηση – Βιοτεχνία, μείωση τιμών εκτιμά ότι θα επέφερε ενδεχόμενο μέτρο μείωσης συντελεστών ΦΠΑ το 55% των επιχειρήσεων, ενώ το 20,7% πιστεύει ότι θα βοηθούσε στη συγκράτηση των τιμών. Αντίθετη άποψη, δηλαδή ότι δεν θα είχε καμία επίδραση στις τιμές, εκφράζει το 18,9% του κλάδου.

Στις Υπηρεσίες, μείωση τιμών εκτιμά ότι θα επέφερε ενδεχόμενο μέτρο μείωσης συντελεστών ΦΠΑ το 49,7% των επιχειρήσεων, ενώ το 26,8% πιστεύει ότι θα βοηθούσε στη συγκράτηση των τιμών. Αντίθετη άποψη, δηλαδή ότι δεν θα είχε καμία επίδραση στις τιμές, εκφράζει το 16,9% του κλάδου.

Στην Εστίαση, μείωση τιμών εκτιμά ότι θα επέφερε ενδεχόμενο μέτρο μείωσης συντελεστών ΦΠΑ το 43,1% των επιχειρήσεων, ενώ το 37,3% πιστεύει ότι θα βοηθούσε στη συγκράτηση των τιμών. Αντίθετη άποψη, δηλαδή ότι δεν θα είχε καμία επίδραση στις τιμές, εκφράζει το 11,8% του κλάδου.

Γράφημα 16: Ενδεχόμενη μείωση συντελεστων ΦΠΑ θα επέφερε

Ταμείο Ανάκαμψης

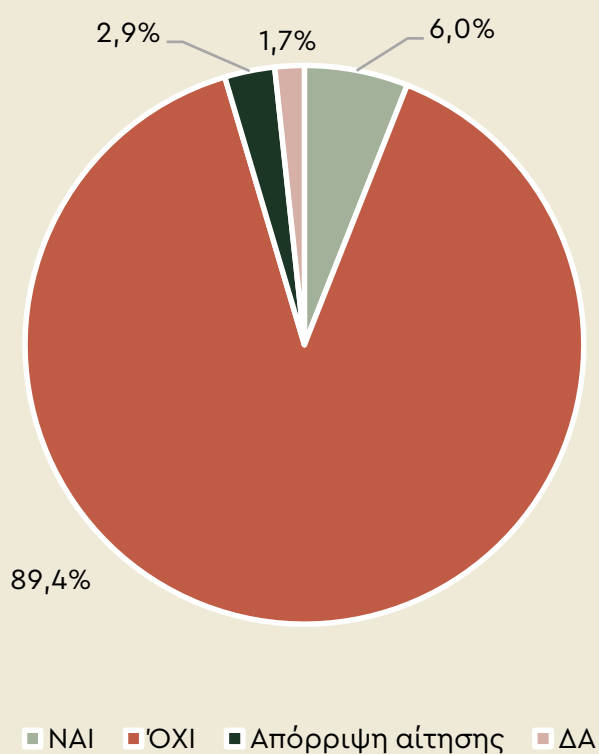
Την τελευταία τετραετία εισέρρευσαν στη χώρα ευρωπαϊκοί πόροι μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης της τάξης των 36 δις ευρώ, σημαντικό μέρος των οποίων αφορούσε την υλοποίηση επενδυτικών επιχειρηματικών σχεδίων.

Όπως προκύπτει όμως από την έρευνα του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ ελάχιστο είναι το μέρος των πόρων αυτών που κατευθύνθηκε στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις παρά το γεγονός ότι αντιπροσωπεύουν το 99% της ελληνικής επιχειρηματικότητας.

Συγκεκριμένα, αισθητά λιγότερες από μία στις δέκα επιχειρήσεις (6%) μικρού, πολύ μικρού ή μεσαίου μεγέθους επωφελήθηκαν από το Ταμείο Ανάκαμψης και το σκέλος των επενδυτικών δανείων που αυτό προέβλεπε, ενώ ένα πρόσθετο 2,9% αιτήθηκε δάνειο αλλά η αίτησή του απορρίφθηκε.

Σε κλαδικό επίπεδο προκύπτει ότι για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εμπόριο αιτήθηκε και έλαβε επενδυτικό δάνειο το 7,7%, ενώ το 3% αιτήθηκε αλλά απορρίφθηκε η αίτησή του. Στη Μεταποίηση – Βιοτεχνία, οι επιχειρήσεις που έλαβαν δάνειο ανέρχονται στο 8,1% ενώ όσες αιτήθηκαν αλλά απορρίφθηκαν στο 3,6%. Στον τομέα των υπηρεσιών τέλος, μόλις το 3,5% έλαβε κάποιο επενδυτικό δάνειο μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης, ενώ το 2,4% αιτήθηκε δανείου αλλά απορρίφθηκε.

Γράφημα 17: Δάνεια από το Ταμείο Ανάκαμψης

Με κριτήριο τη νομική μορφή των επιχειρήσεων προκύπτει ότι το 11,1% των ΑΕ επιχειρήσεων έλαβε δάνειο, ενώ το 2,2% αιτήθηκε αλλά απορρίφθηκε. Στις ΟΕ – ΕΕ/ΕΠΕ, δανειοδοτήθηκε το 10,1%, ενώ απορρίφθηκε η αίτηση για το 3,1%. Στις ΙΚΕ το 6% έλαβε δάνειο, ενώ το 6% υπέβαλε αίτηση που απορρίφθηκε. Στις ατομικές επιχειρήσεις τέλος το 3,4% έλαβε δάνειο, ενώ το 2,4% υπέβαλε αίτηση που δεν εγκρίθηκε.

Το 13,1% των επιχειρήσεων με ετήσιο κύκλο εργασιών που υπερβαίνει τις 300.000€ έλαβε δάνειο, το 3,4% της ίδιας κατηγορίας υπέβαλε αίτηση που απορρίφθηκε, ενώ για ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ 100 και 300.000€ έλαβε δάνειο το 7,8% και υπέβαλε αίτηση που απορρίφθηκε το 3,1%. Για ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ 50 και 100.000€ έλαβε δάνειο το 5% των επιχειρήσεων, ενώ υπέβαλε αίτηση που απορρίφθηκε το 4% και για τις επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών έως 50.000€ έλαβε δάνειο το 2,2%, ενώ υπέβαλε αίτηση αλλά απορρίφθηκε το 2,5%.

Από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Αττική έλαβε δάνειο το 5,8% ενώ υπέβαλλε αίτηση που απορρίφθηκε το 3,3%. Στα Νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη, έλαβε δάνειο το 3,9% των επιχειρήσεων ενώ υπέβαλε αίτηση που απορρίφθηκε το 3,1%. Στην Βόρεια Ελλάδα έλαβε δάνειο το 8,7% των επιχειρήσεων ενώ υπέβαλε αίτηση αλλά απορρίφθηκε το 3,2%. Στην Κεντρική Ελλάδα τέλος έλαβε δάνειο το 4,2% των επιχειρήσεων ενώ υπέβαλε αίτηση αλλά απορρίφθηκε το 1,7%.

Γράφημα 18: Για ποιο λόγο δεν κάνατε κάποια ενέργεια για να δανειοδοτηθείτε από το ΤΑΑ (Βάση όσοι δήλωσαν ότι δεν πήραν δάνειο χωρίς όσους αιτήθηκαν αλλά απορρίφθηκαν)

Τέλος με κριτήριο την τάξη μεγέθους της επιχείρησης με βάση τον αριθμό εργαζομένων προκύπτει ότι το 2,4% των επιχειρήσεων χωρίς προσωπικό δανειοδοτήθηκε από το ΤΑΑ ενώ το 2,7% υπέβαλε αίτηση που απορρίφθηκε, το 4,6% των επιχειρήσεων με έναν εργαζόμενο δανειοδοτήθηκε ενώ το 2,5% υπέβαλε αίτηση που απορρίφθηκε, το 6,4% των επιχειρήσεων με δύο έως τρεις εργαζομένους έλαβε δάνειο ενώ το 3,5% αιτήθηκε αλλά απορρίφθηκε, το 8,3% των επιχειρήσεων με τέσσερα έως πέντε εργαζομένους έλαβε δάνειο ενώ το 1,8% υπέβαλε αίτηση που απορρίφθηκε. Τέλος για τις επιχειρήσεις με περισσότερα από πέντε άτομα προσωπικό το 12,4% έλαβε δάνειο ενώ απορρίφθηκαν οι αιτήσεις του 3,8%.

Αναλύοντας τους λόγους που το 89,4% των επιχειρήσεων δεν έλαβε ούτε όμως αιτήθηκε κάποιου επενδυτικού δανείου από το ΤΑΑ, προκύπτει ότι το 47% δηλώνει πως δεν είχε ανάγκη δανειοδότησης για την πραγματοποίηση κάποιου επενδυτικού σχεδίου. Το 15,1% ισχυρίζεται ότι δεν πληροί τα κριτήρια του χρηματοπιστωτικού συστήματος για να δανειοδοτηθεί, ενώ το 14,5% δηλώνει ότι δεν ενημερώθηκε ή δεν γνωρίζει για το δανειακό σκέλος του ΤΑΑ. Το 7,5% αναφέρει ως λόγο το υψηλό κόστος και τη γραφειοκρατία που απαιτείται για την κατάρτιση ενός επενδυτικού φακέλου, το 4,1% επικαλείται ψυχολογικούς λόγους κυρίως φόβο γύρω από την έκθεση σε δανειοδότηση, το 2,2% λόγω του χρόνου που απαιτείται για την ολοκλήρωση των διαδικασιών συγκριτικά με τις πραγματικές επενδυτικές ανάγκες της επιχείρησης, το 1,9% εκφράζει τη βεβαιότητα ότι αυτά τα δάνεια δεν απευθύνονται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις αλλά μόνο σε μεγάλες, ενώ το 1,6% δηλώνει ότι επιχείρησε αλλά δεν κατόρθωσε να ολοκληρώσει την κατάρτιση επενδυτικού φακέλου ώστε να υποβάλλει αίτηση.

Από τα παραπάνω προκύπτει με σαφήνεια ότι η σύνδεση του ΤΑΑ με το χρηματοδοτικό σύστημα και τους όρους πρόσβασης σε δανειοδότηση αποτέλεσε κύριο ανασταλτικό παράγοντα για επιχειρήσεις τουλάχιστον που θα εκδήλωναν ενδιαφέρον εάν τα επενδυτικά αυτά δάνεια δεν διοχετεύονταν μέσω του τραπεζικού συστήματος.

Το έλλειμα ενημέρωσης που εντοπίζεται, όπως και το κόστος για την κατάρτιση επενδυτικού φακέλου είναι επίσης ένας σημαντικός αποτρεπτικός παράγοντας ιδίως υπό το πρίσμα ότι σε πολλές περιπτώσεις οι προθεσμίες για υποβολή αίτησης ήταν απαγορευτικές για μικρές επιχειρήσεις που δεν διέθεταν εκ των προτέρων καταρτισμένα επενδυτικά σχέδια.

Οι τρεις παραπάνω αποτρεπτικοί παράγοντες θα μπορούσαν να έχουν αποφευχθεί όπως και η αδυναμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού φακέλου, εάν υιοθετούνταν οι προτάσεις για διαδικασία εκτός του χρηματοδοτικού συστήματος και μεγαλύτερη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στις διαδικασίες ενημέρωσης και κατάρτισης επενδυτικών φακέλων.

Σε κάθε περίπτωση η ελάχιστη πραγματικά συμμετοχή των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης καταδεικνύει με σαφήνεια ότι οι πόροι που διατέθηκαν θα μπορούσαν να επιφέρουν πολλές περισσότερες επενδύσεις εάν ήταν σχεδιασμένες κατά τρόπο που να ενεργοποιούν μεγαλύτερο μέρος του 99% του επιχειρηματικού κόσμου της χώρας που είναι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ		
ΚΛΑΔΟΣ	Εμπόριο	35,0%
	Μεταποίηση	21,4%
	Υπηρεσίες	43,5%
ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	Ατομική	59,5%
	ΟΕ-ΕΕ	21,7%
	ΙΚΕ	6,5%
	ΕΠΕ	3,1%
	ΑΕ	8,7%
ΕΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	έως 5 χρόνια	12,4%
	5-10 χρόνια	10,1%
	10-15 χρόνια	11,4%
	15 και άνω	65,9%
	ΔΑ	0,2%
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	Χωρίς προσωπικό	32,7%
	1 άτομο	19,0%
	2-3 άτομα	19,5%
	4-5 άτομα	10,5%
	Πάνω από 5 άτομα	18,0%
	ΔΑ	0,3%
ΕΤΗΣΙΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	Έως 50.000 €	34,5%
	50.001 έως 100.000 €	19,4%
	100.001-300.000 €	18,5%
	300.001-500.000 €	7,1%
	500.001-1.000.000 €	5,2%
	Πάνω από 1.000.000 €	7,5%
	ΔΑ	7,7%
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΛ3 ΑΤΤΙΚΗ	38,2%
	ΕΛ5 ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ	26,7%
	ΕΛ6 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	22,8%
	ΕΛ4 ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ & ΚΡΗΤΗ	12,3%

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Αθήνα

Αριστοτέλους 46, 104 33

210-8846852

info@imegsevee.gr

Θεσσαλονίκη

Κωλέττη 24, 54627

2310-545967, 2310-517843

thessaloniki@imegsevee.gr

Πάτρα

Πανεπιστημίου 170, 264 43

2610-438557

patra@imegsevee.gr

Ηράκλειο

Βασιλείου Πατρικίου 11, 71409

2810-361040, 2810-361080

iraklio@imegsevee.gr

Λάρισα

Καστοριάς 2α, 41335

2410-579876-7

larisa@imegsevee.gr

Ιωάννινα

Σταύρου Νιάρχου 94, 45500

26510-44727

ioannina@imegsevee.gr

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

2021 – 2027

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ